

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti 3 - Tel. 040/365473 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

naš uvodnik

David in Goljat

Vsi poznamo svetopisemsko zgodbo o Davidu in Goljatu. Prvi, še mlad in majhen, drugi - velikan in močan. Kljub vsemu pa je v neenakem dvoboju David le premagal Goljata s samo fračo. Poučna zgodba, ki simbolizira moč in nemoč, silo in šibkost, pa tudi prebrisanost in togost. Kot nekoč, tako tudi danes.

Ob teh dveh bibličnih junakih se lahko na kratko zamislimo tudi sedaj. Marsikdaj moč sama ne more premagati modrosti. Številčnost sama tudi ne manjša enote. Če se tako zaustavimo ob današnji italijanski politiki (to seveda velja ne samo zanjo), lahko lepo in zgovorno ob prej omenjenih figurah delimo tudi sedanje smeri in osebnosti oz. protagoniste italijanske notranje politike. Ti se zdijo enkrat večji, drugič manjši. Nekdanji velikan lahko čez noč postanejo pritlikavci in obratno. In če kje, je prav v političnem življenju sreča zelo opoteča...

Pred nekaj leti se je nenadoma dvignil nad ostale politične prvake televizijski lastnik in podjetnik Berlusconi, ki je z nepričakovanim volilnim uspehom zasenčil nekdanje politike prve republike. Njegova zvezda pa je trajala le določeno dobo. Kot je zasijala, tako je nato zatonila. Nastale so nove politične koalicije, ki se danes v glavnem delijo na tri: Berlusconi-Fini-Casini, sedaj še Buttiglione (desna sredina), D'Alema-Bianco-Prodi in še kdo (leva sredina) ter Bossijeva Severna liga nekje med vsemi temi, čeprav s simpatijami do leve sredine. Še skrajni komunisti (Bertinotti) so nekje bili pripravljene zagovarjati skupno Oljko leve sredine pod Prodijevim vodstvom.

Ne bomo tu prešli vseh etap političnega dogajanja v državi. Predolgo bi bilo. Na vsak način ni dneva, ko bi ta ali ona politična sila ne zahtevala od predsednika republike predčasnih volitev, *par condicio* (enake možnosti), prozornosti itd., itd. Zadnji tedni pa so nam še prinesli dinamične politične trenutke, kot npr. odstavitev pravosodnega ministra Mancusa. Zadišalo je po vladni krizi. Le malo je še manjkalo...

Po zadnjem spopadu v poslanski zbornici ob predlogu za nezaupnico Dinijevi vladi, ki ga je postavila desna sredinska opozicija z Berlusconiem na čelu, je prišlo do novih ravnotežij. Ostale politične sile so tako ali drugače nezaupnico zavrnilo in premier Dini je spet lahko mirneje zadihal in svojo vladno še podaljšal do konca leta.

Kdo je torej sedaj David, ki je premagal trenutnega Goljata? Bralec si gotovo sam lahko stvarno odgovori na vprašanje. Svetopisemska junaka se, naravno, odražata zdaj v tem, zdaj v onem protagonistu političnega življenja v državi. Na volilcih oz. državljanih pa je, da te sodobne junake pravilno in modro izbirajo.

Andrej Bratuž

Sic transit...

Programska konferenca SSK

O problematikah stranke in slovenske narodne skupnosti v Italiji

Tematik, ki so bile obravnavane na programski konferenci Slovenske skupnosti v soboto, 28. oktobra, v Vižovljah, je bilo res veliko število. Na konferenci pod geslom *Kako naprej?* so referenti in udeleženci vzeli v pretes najrazličnejša področja življenja naše manjšine, ki pridejo v poštev pri delovanju stranke. Kot je povedal tajnik **Martin Breclj**, mislijo vse posege strniti v programski dokument, ki bo predstavljen ob proslavi 20-letnice deželne organiziranosti SSK, ki bo predvidoma 3. decembra v Kulturnem domu v Gorici.

Breclj je tudi podal uvodni poseg, ki je obravnaval potrebe in zahteve Slovencev v Italiji v novih zgodovinskih razmerah. Dotaknil se je problema rabe jezika, šolstva, kulturnih in športnih organizacij, teritorija, pritiskov in udarcev na račun gospodarskih dejavnosti, zastopanosti v izvoljenih telesih (tu je Breclj ponovno poudaril zahtevo po zajamčenem zastopstvu, pri čemer se je navezal na pot, ki so jo ubrali koroški Slovenci) in televizijskih oddaj v slovenščini.

Stefan Bukovec je spregovoril o dejavnosti stranke v italijanskem političnem prostoru, ki ga, kot je rekel, pretresa huda kriza. V novih razmerah, do katerih je prišlo v Italiji, se mora SSK nujno povezovati z ostalimi manjšinskimi strankami in formacijami v Italiji, pa tudi z nam naklonjenimi italijanskimi političnimi skupinami. Dalje je potrebno vztrajati pri zaščitnem zakonu, saj smo Slovenci prešibki, da bi lahko naše probleme reševali postopoma. Zahtevi po zajamčenem zastopstvu v izvoljenih telesih, je še dejal Bukovec, se ne smemo odpovedati. Kar se tiče krajevne samouprave pa je poudaril pomen znanja slovenščine s strani občinskih tajnikov, ki bodo po novem deželni funkcionarji. Poudaril je tudi potrebo po širših programskih smernicah, ki morajo segati na področja sociale, šolstva, urbanistike, zlasti pa gospodarstva.

O odnosih s Slovenijo je govoril **Ivo Jevnikar**. Ugotovil je marginalizacijo zamejskih Slovencev v matici na vseh področjih. V Sloveniji, je dejal Jevnikar, nimajo pojma o naši stvarnosti. Iz

Z desne: Martin Breclj, Marjan Terpin, Erika Jazbar (Foto Kroma)

tega izhaja nujnost ustanovitve organa - tako pri parlamentu kot pri vladi -, v katerem bi sedeli predstavniki slovenskih manjšin ter predstavniki parlamenta in vlade. Jevnikar je omenil tudi obstoj zakona o enakih pravicah Slovencev brez slovenskega državljanstva, ki pa ga oblasti ne izvajajo. Problem manjšin je treba v Sloveniji senzibilizirati. Matica naj manjšini ne vsiljuje vpisa v določene stranke, po drugi strani pa mora imeti tudi možnost neke kontrole nad tem, kar se v manjšini dogaja. Neka pravila igre morajo obstajati. SSK naj se razgovarja z vsemi slovenskimi strankami; vsekakor pa je lažje sodelovanje s tistimi strankami, ki so pozorne na probleme manjšine, in s tistimi, ki niso podpirale starih sil v Sloveniji.

Andrej Bratuž je spregovoril o delovanju na mednarodnem prizorišču. Dejal je, da Evropska unija kaže neko večje politično, kulturno in gospodarsko idealno področje, za katero se moramo zanimati tudi Slovenci v Italiji. Opozoril je na listino o pravicah manjšin, ki sta ju izglasovala Evropski parlament in Svet Evrope. Dokumenta sta, čeprav ne obvezujoča, pozitivna, saj predstavljata dobro politično platformo za reševanje problemov manjšin. Omenil je delovanje Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti (FUENS) in dejal, da je treba poiskati širše povezave tako v Italiji kot v širših evropskih organizacijah. Kot manjšina imamo pri tem omejeno, a kljub temu pomembno vlogo, vsekakor pa moramo biti realisti.

Aleš Figelj se je dotaknil delovanja SSK v okviru slovenske manjšine v Italiji. Pri tem je naštel vrsto točk, od

»začasnega« skupnega zastopstva, ki je po njegovem mnenju do primera t.i. Gombačeve »tretje krovne organizacije«, ki jemlje SSK strateški prostor. Glede Narodnega sveta Slovencev v Italiji, ki ga je svojčas predlagala SSK, mora to zadevo stranka zopet vzeti v svoje roke ter sprožiti nova srečanja in akcijo v medijih. Kar se politike levičarskih strank tiče, je dejal Figelj, se ta dela - vsaj glede Goriške - v krogih Slovenske kulturno-gospodarske zveze; zato je treba najprej razčistiti pojme s to organizacijo. Cilj SSK mora biti nadalje tudi pluralizacija *Primorskega dnevnika*, saj tednik ali dvotednik ne more odtehtati dnevnika. Figelj je opozoril na težko gospodarsko situacijo v videmski pokrajini, kjer so - tako kot v drugih krajih v zamejstvu - v krizi tiste strukture, ki so živele s podporo matice. Vsekakor je treba ohraniti dvojezični šolski center v Špetru. SSK mora imeti dobre stike z naklonjenimi strankami, a naj ne podpisuje biano menic.

Peter Močnik je v svojem posegu o tem, kakšno stranko rabimo, opozoril na oddaljevanje ljudi od politike. Dejal je, da je veliko navdušencev, ki bi bili močan adut za stranko, ki pa jih je težko privabiti v stranko. Bistvenega pomena je ohraniti

človeški kapital, ki se je ustvaril po zadnjih volitvah, in povezati stranko z okoljem, v katerem se nahaja. Zavzel se je za uvedbo članstva, politične šole za kadre in dvomesečnega časopisa, morda v režiji krožkov *Virgil Šček* in *Anton Gregorčič*, ki bi podpiral stališča SSK. Močnik je tudi nakazal potrebo po ustanovitvi konference izvoljenih predstavnikov SSK, kar bi utrdilo povezanost v stranki.

Erika Jazbar je spregovorila o SSK in mladih. Opozorila je na neobremenjenost mladine glede ideologij in strankarstva. Po njenem mnenju je potrebna resna konfrontacija, ki vodi v enotnost. Konfrontacija pa ni mogoča brez politične izobrazbe, saj moramo vedeti, kaj hočemo. Nepripravljenost v konfrontaciji vodi v pasivnost in asimilacijo. Poudarila je pomen oblike krožka, v katerem razpravljati, omogočiti pretakanje in izmenjavo informacij in ki bi nudil tudi politično izobrazbo. Mlademu človeku je treba zaupati tudi določene odgovornosti. To je prva stopnja za politično izobrazbo. Zaupati pa je treba tudi idejam mladega človeka.

Posamezni posegi so sprožili živahno razpravo, v katero se je vključilo večje število udeležencev (o tej poročamo na strani 5).

V sklepnem posegu je tajnik Breclj poudaril pomembnost narodne stranke, ki je ena izmed konkretnih oblik manjšine kot subjekta. V sožitje in sodelovanje moramo iti kot skupnost, kot subjekt. Ne smemo biti podaljšana roka ne Slovenije ne Italije. Ni normalno, je dejal tudi Breclj, da politiko manjšine vodijo ljudje, za katere narodna instance ni važna. Na koncu je dejal, da delo SSK ni donkihotsko, temveč edino perspektivno.

Ivan Žerjal

V tej številki lahko preberete:

- str. 2** V Vipavi dograjujejo Škofijsko gimnazijo
- str. 3** Kdo se skriva za *Slovenskim glasom*?
- str. 5** Likovna razstava v kinu Vittoria
- str. 6** Odprto pismo (Vrh sv. Mihaela)
- str. 7** Scout video festival
- str. 8** Politični ciklon se umika z istrskega obzorja

V Vipavi dograjujejo Škofijsko gimnazijo

V Vipavi že od leta 1950 deluje slovensko malo semenišče, ki ga je ustanovil nekdanji apostolski administrator dr. Mihael Toroš. Slovensko malo semenišče v Vipavi je do danes izšolalo 252 dijakov iz koprške škofije. Od teh je 101 postal duhovnik, 97 je škofijskih duhovnikov, 4 so redovniki, 7 bivših gojencev malega semenišča v Vipavi pa sedaj poučuje na Teološki fakulteti v Ljubljani. Naj povemo, da je vrsta bivših gojencev malega semenišča iz Vipave danes uveljavljenih krščanskih intelektualcev, ki delujejo na najrazličnejših področjih, tako v zdravstvu kot tudi na področju ekonomije, pedagogije itd. Izjemen pomen malega semenišča je bil pod prejšnjim režimom. Svobodna država Slovenija je tudi pred semeniško upravo prinesla velike novosti, saj so se odločili za preimenovanje šole v Škofijsko gimnazijo, ki je odprta tudi dekletom. Šola je izredno kvalitetna, saj sprejemajo samo najboljše od najboljših in še teh ne morejo vseh. Ker pa je sedaj v Sloveniji šolski zakon tak, da zahteva za vsako šolo vsaj dva oddelka po razredu, morajo v Vipavi dograditi osem učilnic in večnamensko dvorano ter seveda tudi ločen dom za dekleta. Škofijska gimnazija je izrednega pomena za koprsko škofijo. Prav zato se je koprski škof Metod Pirih prejšnjo ne-

Na fotografiji vidimo staro stavbo vipavskega malega semenišča, ki je pred kratkim postala Škofijska gimnazija. Za to stavbo so v teh dneh pričeli graditi osem novih učilnic in večnamensko dvorano.

deljo s pismom obrnil k vernikom in vsem duhovnikom, redovnikom in redovnicam, naj priskočijo na pomoč pri gradnji te pomembne ustanove. Tako bo v koprski škofiji potekala nabirka za škofijsko gimnazijo v nedeljo, 5. novembra, na dan zahvalne nedelje torej. Mi škofovega pisma ne objavljamo, ker pač ni namenjeno vernikom naše škofije; vseeno pa tudi mi apeliramo na naše bralce, naj priskočijo na pomoč pri zbiranju denarja za dograditev moderne šole, ki nadaljuje imenitno tradicijo malega

semenišča. Škofijska gimnazija je edinstvena šola, saj se v njej danes v Vipavi učijo in šolajo mladi krščanski rodovi, iz katerih bodo za jutrišnjo Slovenijo prišli duhovniki, redovniki in redovnice, krščanski intelektualci, pesniki in pisatelji, ekonomisti, učitelji in nasploh bodoči slovenski vodilni kader, katerih osebna formacija bo slonela na trdnih temeljih krščanske vzgoje. Svoje prispevke za škofijsko gimnazijo v Vipavi lahko pustite tudi na naših uredništvih v Gorici in Trstu. -jp-

Grob se za grobom vrsti...

Na praznik vseh svetnikov leta 1943 so verniki v Opatjem selu na Krasu iz cerkve odšli v procesiji na domače pokopališče. Pred začetkom molitev za rajne jih je tedanji župnik tako nagovoril:

»Grob se za grobom vrsti, visoka porašča jih trava, mnog' med njimi pa ni bilke zelene rodil...«

To so grobovi, ki smo jih nasuli pretekli mesec september in vanje položili žrtve nemške čistke in domačega obračunavanja; nekateri pa še vedno ležijo začasno pokopani na gmajni, kjer jih je krogla zadela. Za vse, za tiste na pokopališču in za one znane in neznane, ki ležijo razstreljeni po gmajni, hočemo moliti in jutri zanje darovati sv. mašo. Pokropil je grobove na pokopališču in nato pokropil na vse štiri strani sveta simbolično za tiste, ki so ležali znani in neznani po gmajni.

Takrat nismo slutili, da se že gradi zid, ki bo nekoč ločil tudi mrtve, kot prevečkrat loči žive; da bodo nekoč eni mrtvi dobili pečat »izdajalcev«, drugi pa »herojev«. In vendar se je prav to zgodilo. Enim so postavili spomenike, drugim še lučke niso smeli prižigati ob brezni in grobiščih, kjer so našli svoje zadnje zemsko počivališče. In to je trajalo polnih 50 let, dokler ni padel berlinski zid. Z njim je počasi začel padati tudi zid, ki je ločil mrtve. Verniki so se lahko zbirali ne samo na pokopališčih, temveč tudi ob brezni in skupnih grobiščih, da so tam prižigali svečko in molili za tam ležeče. Na Lajšah nad Cerknim so jim lahko postavili spominsko kapelico.

Eno pa še manjka, in sicer, da bi podrli še zadnje kamne, ki ločijo naše mrtve. Sv. Cerkev pri vsaki maši moli za rajne: »Spomni se, Gospod,

svojih služabnikov in služabnic, ki so šli pred nami v večnost z znamenjem vere in uživajo sen miru. «Naši možje in fantje so bili takrat vsi krščeni in birmani. Zato imajo vsi pravico, da se jih ne samo spominjamo z molitvijo in pri daritvi sv. maše, temveč tudi da Cerkev blagoslovi njihove grobove z blagoslovljeno vodo. Seveda, čenjihovi svojci danes to želijo v znamenje miru in sprave; tako je napravil kralj David, ki je dal častno pokopati kosti kralja Savla, svojega sovražnika, njegovega sina Jonatana in sedmih obešencev, ki so jih iz maščevanja obesili Gabaonci. Vse je dal častno pokopati.

Ali smo danes - petdeset let pokončani vojni in pokončanih sovražnih medsebojnih obračunavanjih - zmožni take velikodušne sprave med živimi ob spominu na rajne?

K. Humar

40 let od smrti Stanka Staniča

Ob kopici dogodkov in srečanj bi skoraj ušlo, da smo te dni obhajali 40-letnico smrti Stanka Staniča, župnika in kulturnega delavca.

Prav 29. oktobra 1955 je v Štandrežu umrl tamkajšnji župnik Stanko Stanič. Ob pogrebu je v cerkvi o njem kot duhovniku spregovoril msgr. Franc Močnik, na pokopališču ob grobu pa je dr. Anton Kacin orisal pokojnikovo kulturno dejavnost.

Stanko Stanič se namreč ni zapisal samo v skupino slovenskih duhovnikov med prvo in drugo svetovno vojno, temveč je krepko posegel tudi na kulturno področje Slovencev v tedanji goriški pokrajini. Rojen v naselju Cesta v župniji Križ na Vipavskem leta 1893, je bil posvečen v mašnika leta 1917. Po službovanju kot kaplan v Cerknem je prišel za kaplana na Travnik in nato

leta 1923 v Podgoro za župnika. Tam je ostal do leta 1944, ko se je zaradi groženj OF umaknil v Italijo. Leta 1945 se je vrnil in nadškof Karel Margotti mu je poveril službo ekonomista v malem semenišču. Leta 1952 je prišel za župnika v Štandrež in vodil to predmestno župnijo do smrti, 29.10.1955.

Kot smo že rekli, je močno posegal na kulturno področje tedanjega časa. Bil je med ustanovitelji Goriške Mohorjeve družbe in dolgotletni predsednik Katoliškega tiskovnega društva, ki ga je po zadnji vojni leta 1946 znova obudil v življenje. Sodeloval je pri tedniku Slovenski Primorec. Po smrti msgr. Mirka Brumata je prevzel odgovorno uredništvo Katoliškega glasa; pa ne samo odgovornega uredništva, temveč tudi praktično urejanje in pisanje. Poleg tega je dol-

go vrsto let urejeval duhovniško glasilo Zbornik svečenikov apostola Pavla. Zanimal se je za zgodovino in pisal članke o naših možeh in svetiščih. Skrbel je tudi za cerkveno petje v Podgori; pri tem mu je pomagal Lojze Bratuž, ki je prav v Podgori o Božiču leta 1936 postal žrtev fašističnega nasilja, zaradi katerega je potem umrl.

Diakoni goriške Cerkve

5 stalnih diakonov v pomoč krajevni Cerkvi

Kot priča zgodovina od apostolskih časov dalje, so bili v Cerkvi poleg mašnikov vedno prisotni tudi diakoni. Red diakonata je sicer ostal, vendar se je v stoletjih praksa v zahodni Cerkvi tako spremenila, da stalnih diakonov nismo imeli več. Vsak diakon je potem prejel mašniško posvečenje. Po zadnjem koncilu pa so tudi v katoliški Cerkvi znova vpeljali stalni diakonat. To pomeni, da nekateri diakoni ostanejo vedno diakoni. Posebnost je v tem, da so taki stalni diakoni lahko poročeni možje z družino.

Goriška Cerkev je prvih pet stalnih diakonov dobila pred dvema letoma. Druga dva kandidata sta bila sprejeta v pripravo, še šest pa jih resno razmišlja, če se odločiti za ta korak. Diakoni, ki strežejo pri slovesni maši, smejo pridigati, pokopavati, lahko krščujejo. Župniku so lahko v vsestransko pomoč, le maševati in spovedovati ne smejo, ker sta ta dva zakramenta pridržana samo mašnikom.

Naslovenski strani še nimamo stalnih diakonov. Ali ni med nami poročenih mož z družino, ki bi lahko opravljali službo diakonov?

Tednik Družina v novih prostorih

Slovenski katoliški tednik Družina, ki je na voljo tudi slovenskim vernikom v Italiji, razširja krog bralcev in privržencev. Hkrati si poskuša okrepiti svoje gnotne temelje in možnosti. V tem okviru je pomembno, da si je

Družina zagotovila nove prostore za uredništvo in upravo, in sicer na **Krekovem trgu 1**, v samem središču Ljubljane (pri predoru pod gradom).

Selitev iz dosedanjih prostorov, ki so bili premajhni in

nepriemerni, so izvedli v teh dneh. V novih prostorih za uredništvo in upravo Družine bodo uredniki in sodelavci tednika bliže dogajanjem, pa tudi bralci in sodelavci bodo predstavnike svojega časnika laže obiskali.

31. navadna - zahvalna - nedelja

»Hvaležnost dobroto razveseli«

Silvester Čuk

Legenda pripoveduje, da so v nebesih nekega dne hoteli prešteti svoje goste. Priredili so velik sprejem. Bil je veliko predstavljanja, pozdravov, voščil - kot je navada ob takih slovesnostih. V enem kotu ogromne dvorane sta stali druga ob drugi dve osebi. Napenjali sta možgane in se skušali spomniti, če sta se na zemlji morda kdaj srečali, pa vse zaman. Tedaj sta se ena drugi predstavili. »Dobrota,« je povedala prva. »Hvaležnost,« je odvrnila druga. To je seveda legenda, zgodba, ki si jo je nekdo izmislil z namenom, da bi povedal veliko resnico: hvaležnost zelo redko spremlja dobroto. Mnogi narodi sveta imajo pregovor: »Nehvaležnost je plačilo tega sveta.« Slovenci imamo v tej zvezi veliko lepši pregovor: »Hvaležnost dobroto razveseli.« Vabi nas, da »razveljavimo« tiste stega o nehvaležnosti.

Začnemo lahko kar danes, ko obhajamo zahvalno nedeljo. K temu nas vabi tudi prvo mašno berilo iz *Knjige modrosti*, ki je hval-

nica neskončni dobroti Boga, katerega imenuje »življenje ljubeči Gospod«. Na ta sveti dan izrekamo Bogu zahvalo za sadove zemlje - za letino, za pridelke na polju in za zaslužek naših rok. Zahvaljujemo se mu pa tudi za zdravje, medsebojno razumevanje in življenje. Hvaležnost je znamenje olikanega, kulturnega, plemenitega srca; to lastnost vsi cenimo, čeprav je velikokrat ne znamo pokazati. Apostol Pavel v svojih pismih pogosto opominja ljubljene vernike, ki jih je on poučil o Jezusovi skrivnosti in njegovem odrešenju, naj se neprestano zahvaljujejo. Najvišje krščansko bogoslužno opravilo - sveta maša - se imenuje prav daritev zahvale.

Kdor se ne zna zahvaljevati v vsakdanjem življenju, tudi pri maši ne bo sposoben zahvale. Kdor ne zna reči hvala ljudem za drobne vsakdanje usluge in pozornosti, ne bo čutil potrebe, da bi izkazal hvaležnost Bogu. Slovenski bogoslovni pisatelj p. Vladimir Truhlar je v svojem *Leksikonu duhovnosti* pod ge-

sloj *hvaležnost* zapisal: »Hvaležnost je ljubeč obrat k bitju, ki nam je izrazilo in izkazalo ljubezen, ter hkrati pripravljenost tudi dejavno odgovoriti na to ljubezen.« Po telesni višini pritlikavi Zahej, ki nastopa v današnjem evangeliju, je ravnal natanko tako, kot da bi bral te Truhlarjeve misli. Jezus mu je izkazal posebno pozornost, zato se Zahej ljubeče obrne k njemu; v zanosu hvaležnosti Gospoda povabi na svoj dom. Kako velik si, Zahej!

Pojdimo danes od maše-zahvalne daritve - z enim samim praktičnim sklepom: ko bomo vzeli v roke žlico, ko bomo v njih držali kruh ali drugo hrano, se živo spomnimo, da je božji dar. Koliko jih je, ki ga nimajo! Pa ne po svoji krivdi, ampak po krivdi nas, ki se z njim preobjedamo, pa se nam zdi to samoumevno, tako da ne znamo niti reči hvala. Dobrota, ki nam jo Bog izkazuje dan za dnem, naj bo za nas šola dobrote in hvaležnosti.

POGLED V SLOVENIJO

Sožitje z ne-Slovenci je odvisno od njihove lojalnosti do nas

Referendum o državljanstvu

V Sloveniji je najbolj aktualna tema pobuda za referendum, na katerem bi odločali o predlogu za odvzem državljanstva tistim, ki so ga pridobili po sedaj že razvpitem 40. členu zakona o državljanstvu. Formalno sta pobudo vložila poslanca Štefan Matuš iz Slovenske ljudske stranke in Marjan Poljšak iz samostojne poslanske skupine v ustanavljanju.

Naj spomnimo, da so slovensko državljanstvo Neslovenecem (v ljudskem izrazoslovju *južnjakov*), ki so ob plebiscitu za osamosvojitve naše države imeli prijavitelno stalno prebivališče v Sloveniji in so pri nas tudi dejansko živeli, s skupno izjavo v decembru leta 1990 zagotovile vse tedanje politične stranke, od strank slovenske pomladi pa do nekdanjih oz. prenovljenih komunistov. »Ob osamosvojitvi Slovenije smo obljubili nekatere stvari, za katere smo imeli tehtne vzroke, sicer bi se marsikaj lahko končalo bolj krvavo,« opozarja nekdanji notranji minister in sedanj varuh človekovih pravic Ivan Bizjak. V mislih ima očitno nevarnost, da bi se Neslovenci uprli (nemara z demonstracijami ali celo nasiljem), če jim nova država ne bi vnaprej za-

gotovila domnevnih pravic, t.j. predvsem državljanstva.

Predlagatelji referenduma naj bi do 17. decembra zbrali 40 tisoč podpisov v podporo odvzema državljanstva. Toda do tega zagotovo ne bo prišlo, ker v pravni državi ni mogoče odvzeti pravic, ki so bile podeljene v skladu z ustavo in zakoni. »Takšen ukrep bi bil moralno nedopustljiv, Sloveniji pa bi prizadejal tudi mednarodno sramoto,« je v posebni izjavi zapisala komisija Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci.

Seveda gre za tehtne pomisleke in obrambo pravne države, ki pa lahko veljajo samo za že urejeno državo in družbo, kar pa Slovenija ni. Ni moč zanikati dejstva, da so po plebiscitu za samostojno državo podeljevali državljanstvo zelo lahkotno in ne da bi upoštevali z zakoni predpisanih pogojev. Pričakovali so, da bo slovensko državljanstvo pridobilo samo kakih 16 tisoč oseb (stroški postopka so znašali le 600 tolarjev, kar je povzročalo tudi ironične pripombe *južnjakov*), dejansko pa je omenjeni status, to je slovensko državljanstvo, pridobilo kar okoli 171 tisoč Neslovenec.

Predstavniki političnih strank so v državnem zboru sicer poudarjali, da bi bil referendum o odvzemu državljan-

stva za pravno in demokratično državo, za kakršno se razglasa Slovenija, škodljiv, toda hkrati so tudi navajali vrzeli na področju državljanstva. Ta status oz. vrednoto so si namreč pridobili tudi mnogi, ki so bili obsojeni zaradi kaznivih dejanj ali so sodelovali v vojni proti Sloveniji.

V Sloveniji se velika večina novih državljanov (med njimi je okoli 23000 Srbov in 5000 Črnogorcev, ki so bili največji privrženci bivše Jugoslavije oz. somišljeniki Miloševića) še ni in se najbrž tudi noče dejavno vključiti v odnose in norme naše države. Predsednik Slovenske ljudske stranke Marjan Podobnik je na državnih televiziji omenil tudi možnost t.i. pete kolone v Sloveniji, ki bi jo lahko predstavljali posamezni Neslovenci. Najbrž pa je veliko resnice v izjavah Saše Lapa, vodje Slovenske nacionalne desnice. Po njegovem je »naš nacionalizem še vedno v mejah patriotizma; edini nacionalizem, ki je v Sloveniji vreden obsojanja, pa je albansko-mafijski tribalizem, srbski šovinizem in muslimanski fundamentalizem.«

Problematika državljanstva bo v Sloveniji gotovo tudi v prihodnosti burila duhove. To pa tudi zato, ker je bila nova slovenska država pri deljevanju državljanstva zelo

ustrežljiva do južnjakov, omejevalna pa do Slovencev, ki žive v tujini. Tako naj bi v inozemstvu (k slednjemu sodi tudi Bosna in Hercegovina) prebivalo okrog 200000 Slovencev po rodu, ki imajo pravico do našega državljanstva, a tega v dosedanjih postopkih niso mogli pridobiti. V Sloveniji se v takem vzdušju nadaljuje zbiranje podpisov v podporo referendumu o odvzemu državljanstva. Sodeč po odzivu javnosti, bo morda uspelo zbrati 40 tisoč podpisov. Gotovo pa je, da bo Ustavno sodišče referendum preprečilo, ker da bi bil protustaven in nezakonit.

Referendum o elektrarni Krško

V Sloveniji pa se še pred koncem tega leta (nemara 24. decembra) obeta referendum o zaprtju jedrske elektrarne Krško. Ta energetski objekt, ki vzbuja polemike v slovenski in mednarodni javnosti, je pa tudi vir nesporazumov s Hrvaško, ki je s svojim 50-odstotnim deležem solastnik elektrarne, naj bi zaprli in razgradili v naslednjih desetih letih. Pobuda za referendum, ki bo - če bo seveda razpisan - skoraj zagotovo uspel, je dal poslanec dr. Leon Šešerko iz Stranke zelenih pri LDS.

F.Z.

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Problem vidljivosti slovenske TV v Benečiji

Letos spomladi so dvajset let po odobritvi zakona št. 103 stekli slovenski programi na državni televiziji RAI. Neizbežno je bilo, da je prišlo tudi po tako dolgi pripravi do zapletov, kajti programi so vidljivi le v nekaterih predelih goriške in tržaške pokrajine; Benečija ostaja torej popolnoma odrezana. Poleg tega je RAI za oddajanje slovenskega programa odkupila repertorje Ponteca, ki so omogočali Benečanom vidljivost slovenske nacionalne televizije in TV Koper. Protestna pisma in razne pobude so kaj kmalu sprožile naše predstavnike, obenem pa so v Benečiji sestavili poseben odbor vseh organizacij in društev Slovencev na Videmskem (teh je doslej kar 21), ki si je zadal nalogo, da bo na pristojnih mestih zahteval spremembo konvencije med vlado in vodstvom RAI glede vidljivosti slovenskih programov. Stekla je tudi posebna iniciativa zbiranja podpisov. Vse te pobude pa niso prejele posebnega odziva izven notranje manjšinske realnosti. Bilo je treba čakati na začetek oktobra, ko je tednik videmske nadškofije *La Vita cattolica* predstavil pobudo za ustanovitev avtonomnega sedeža RAI v Vidmu; temu je dodal še zahtevo po vidljivosti slovenskih pro-

gramov v Benečiji. V dveh tednih so zbrali kar deset tisoč podpisov. Pobudi so se pridružile številne ugledne osebnosti, tako da je bil pristojni Piero Vigorelli nekako primoran se odzvati izzivu. Ob Furlanih in celo ob Nemeih iz Poadižja, ki jim je nekaj konkretnega obljubil, je moral na nek način odgovoriti tudi na probleme Benečije, vendar je odgovor skril za probleme italijanske birokracije (*tempi ministeriali*) ter nas prisilil k molku do junija prihodnjega leta. Ostaja pa nam njegovo še vedno popolno spoštovanje naše krajevne kulture, ki predstavlja seveda pomembno obogatitev.

Svojo obljubo je izpolnilo društvo Rečan iz Les, ki je tudi letos priredilo *Kulturno jesen*. Začela se je z otvoritvijo kar dveh razstav, ki so predstavile udeležencem sadove beneške zemlje (*Naše pardiolo in naše rastline*) in lik prvega beneškega Čedermaca (*Ivan Trinko - življenje in delo*). Po maši, ki jo je oblikoval zbor *Pod lipo*, je sledila predstavitev dolgo pričakovane kasete letošnjega *Senjama beneške pesmi*. Kakor po protokolu, pa niti letos ni zmanjkalo dobre pesmi ter domače glasbe, ki je odmevala in oživela tudi v okoliških vaseh.

Erika Jazbar

POLITIČNO DOGAJANJE V ITALIJI

Po Bertinottijevem zasuku

Italijanska politika še naprej preseneča s svojo navidezno razgibanostjo, v resnici pa gre za stopicanje na mestu, za presenečenja pa poskrbi enkrat ta, drugič nasprotni tabor. Ob koncu prejšnjega tedna so to vlogo prevzeli komunistični prenovitelji oz. njihov leader Bertinotti, ki je z burkastim zasukom rešil Dinijevo vlado pred Berlusconijevo nezaupnico. To se je zgodilo tik pred glasovanjem v poslanski zbornici, potem ko je Dini zagotovil, da bo po odobritvi finančnega zakona - vsekakor še v tem letu - odstopil. To je bilo za Bertinottija dovolj, da so se komuni-

sti ob glasovanju umaknili iz zbornice. Prepričljiveje argumente je morda imel D'Alema, ki je svojemu nekdanjemu tovarišu vendarle nekaj obljubil, morda mesto v bodoči vladi ali kaj drugega. Kaj bi se zgodilo, če bi Bertinotti priznal, da so ga prepričale solze somišljenikov, ki so ga v televizijskih oddajah rotili, naj ne glasuje skupaj s fašisti in naj enkrat toliko pozabi na doslednost. Lepše bi izgledalo, toda ali mu ne bi v tem primeru zamerili vsi ostali, ki so mu v običajni partijski ubogljivosti zaupali in se dali prepričati, da je doslednost nad vsem? -S

Kdo se skriva za Slovenskim glasom?

Že pred časom je v Trstu prišlo do nove publicistične pobude, ko je začel občasno izhajati list *Klic Primorske*, ki se je potem preimenoval v *Slovenski glas*. Te nove pobude nismo do sedaj omenjali in beležili, da bi jo prej spoznali in ocenili.

Slovenski glas se ukvarja pretežno z našo gospodarsko problematiko, predvsem z razkrivanjem zakulisja nekaterih ustanov, od bank do finančnih družb, ki spadajo v interesno sfero SKGZ. Zaradi tega je časopis vzbudil precejšnje zanimanje; to tudi zato, ker se je spustil na dokaj neznano področje, ki je bilo doslej domena zelo ozkih krogov. Prav veliko novega iz tega lista pa do sedaj nismo zvedeli. Listu je svoje informacije enkrat ali dvakrat zaupal nekdo iz notranjosti banke, sicer pa sta doslej bila morda najbolj zanimiva seznama delničarjev TKB oz.

udeležencev na enem izmed zadnjih občinskih zborov. Tako smo odkrili nekatere vsestransko bogate ljudi, pa tudi nekaj koristnih budal je zraven, ki očitno služijo za kritje. Tak seznam je mogoče dobiti kadarkoli na sodišču.

V svoji zadnji številki pa si je Slovenski glas privoščil zelo odmevno pobudo: njegov odgovorni urednik je na tiskovni konferenci o problematičnem stanju Primorskega dnevnika predložil ponudbo za prevzem celotnega Primorskega dnevnika in ljudi, ki v njem delajo. Ta ponudba ni ostala v zraku, temveč je prišla na papir Slovenskega glasa, ki pa ne pojasnjuje, kdo stoji za tem, s kakšnimi sredstvi in s kakšnimi jamstvi.

O tej ponudbi so bili kasneje obveščeni tudi drugi forumi in zadeva je postala kočljiva. Res, kdo se skriva za Slovenskim glasom in ga financira?

Podoba iz filma? Ne, iz Bosne

Vojna v Bosni počasi pojenjuje, pa čeprav smo še daleč od pravega in dolgotrajnega premirja, kaj šele konstruktivnega miru. Srbi v teh trenutkih doživljajo svoj boleči poraz, a Karadić še vedno sanja o ozemlju v Bosni, ki naj bi jim ga Bosanci in Hrvati vrnil. Pogajanja za dolgotrajen mir v Bosni so v teh dneh v teku v ZDA, kjer bo Milošević moral skorajda gotovo za nizko ceno prodati bosanske Srbe. V nasprotnem primeru mu ne bodo olajšali za Srbijo sedaj že strahomega gospodarskega embarga. Srbi naj vojno v Bosni imenujejo kakorkoli; dejstvo je, da za Srbe je bila in je še eden največjih porazov, kar so jih v zgodovini doživeli. Gotovo bo vplivala tudi na njihovo preveliko in nekritično samozavest. Strahota vojne je v tem, da je brez doma ostalo ogromno ljudi in v zadnjem času tudi bosanskih in hrvaških Srbov. Begunci so sedaj in bodo v bodoče velik problem vseh vpletenih v krvavo vojno; le oni pa bodo vedeli, kaj pomeni biti na Balkanu begunec, človek, ki ga nihče noče in ne mara.

Venci v Trnovskem gozdu

Ob prazniku vseh svetih je delegacija Mestne občine Nova Gorica tudi letos položila vence pred brezni oziroma t.i. fojbami v Trnovskem gozdu. Gre za fojbe »Pod Gomilo« blizu Grgarja ter »Za Lesniko« in »Za Cvetrežem« blizu Trnovega.

V omenjenih brezni počiva neznano število Slovencev, Italijanov in morda tudi pripadnikov drugih narodov, denimo Nemcev, ki so jih partizani umorili neposredno po vojni leta 1945. O številu žrtev v treh fojbah že več let potekajo polemike in ugibanja med zgodovinarji in posameznimi političnimi strankami. Telega skoraj gotovo ne bo mogoče natančno ugotoviti. V nasprotju s trditvami, ki prihajajo iz Italije, češ da so

slovenski zmagovalci druge svetovne vojne morili in zmetali v brezna samo Italijane, pa je ugotovljeno, da je med žrtvami tudi veliko Slovencev, zlasti domobrancev, ki so bili zajeti med umikom iz Soške doline v Gorico oziroma v Italijo. Ti domobranci naj bi počivali v breznu »Pod Gomilo« pri Grgarju.

Novogoriška občina je pred fojbami v Trnovskem gozdu postavila visoke križe, z napisom v spomin in čast mrtvih.

Delegacija Mestne občine Nova Gorica je ob prazniku vseh svetih počastila tudi padle oziroma žrtve fašističnega nasilja, v grobnici in pred spomenikom na Trnovem. Slovensnost je imela tudi versko obeležje. M.

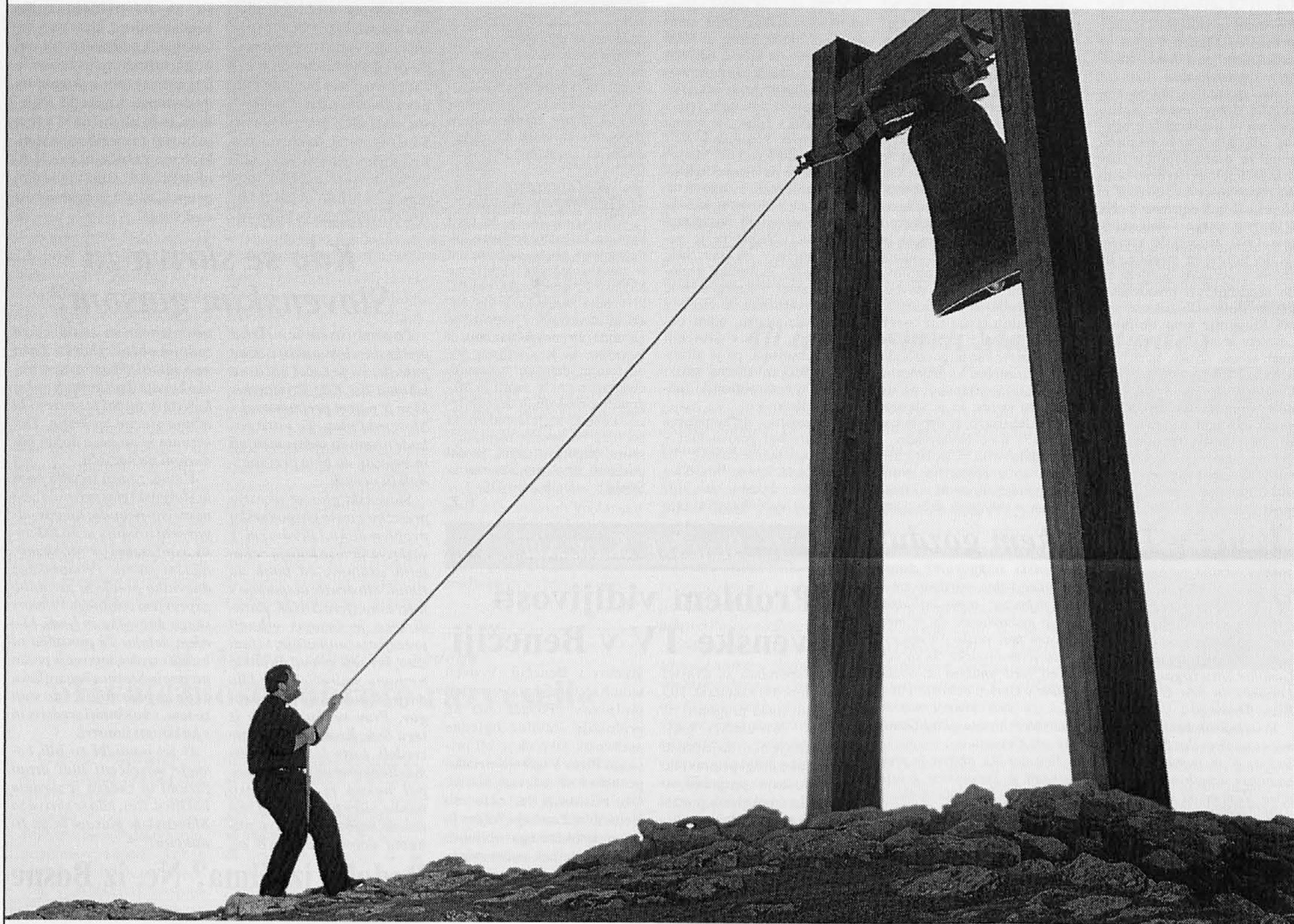
O sodelovanju med Slovenci v Italiji in na Koroškem

V okviru 7. Primorskih dnevov na Koroškem so se srečale tudi delegacije Slovenske skupnosti (SSk), Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) in koroške Enotne liste (EL). Delegacijo Slovencev v Italiji je vodil tajnik SSk Martin Breclj, s strani koroških Slovencev pa so se pogovora tudi udeležili predsednik NSKS Nanti Olip, podpredsednik NSKS dr. Pavel Apovnik, predsednik EL Andrej Wakounig in tajnik EL mag. Rudi Vouk.

Srečanje je bilo izrazito delovnega značaja. V ospredju pogovora je bilo vprašanje odnosa med zamejskimi Slo-

venci in matično državo Republiko Slovenijo, nadalje sodelovanje slovenskih manjšin na mednarodni ravni, predvsem pa tudi vprašanje zajamčenega zastopstva v zakonodajnih telesih in enotnega manjšinskega predstavništva Slovencev v Italiji in na Koroškem. Obe strani sta poudarili, da imata na vsa ta vprašanja zelo podobne poglede in da jih vsaka stran skuša reševati v svoji stvarnosti. Dogovorili sta se tudi o nadaljevanju poglobljenega medsebojnega sodelovanja in za čim večje usklajevanje svoje politike, zlasti še nasproti matične države Republike Slovenije. jk

Pomagaj tudi ti duhovnikom povsod širiti vrednote evangelija. Daruj svoj prispevek za vzdrževanje.

*Vsak dan v Italiji 38.000 duhovnikov prinaša vsem ljudem tolažbo, razumevanje, upanje. Pomagaj jim pri tem z majhno, a neobhodno potrebno žrtvijo: **daruj svoj prispevek za vzdrževanje do 31. decembra.***

Če boš hotel, boš lahko svoj prispevek odšteli pri plačilu davkov takrat, ko boš delal davčno prijavo. Vprašaj svojega župnika

za ta obrazec za tekoči račun in za vse potrebne informacije.

CHIESA CATTOLICA
CEI Conferenza Episcopale Italiana
Promozione del sostegno economico alla Chiesa

Prispevki za vzdrževanje in osem od tisoč. Tvoja pomoč tvoji Cerкви.

Za boljšo organiziranost naše manjšine

Pogovor s tajnikom SSK Martinom Brecljem po programski konferenci v Vižovljah

Kako ocenjujete sobotno programsko konferenco?

S sobotno konferenco sem zadovoljen. Naš namen je bil, da bi se v tem trenutku, ko iščemo Slovenci v Italiji odgovore na temeljna vprašanja o naši nadaljnji politiki, nekoliko zamislili. To smo pač na tej programski konferenci naredili voditelji in pristaši Slovenske skupnosti. Deželno vodstvo je že vnaprej pripravilo osnutek za izhodišča za razpravo. Mislim, da je le-ta v glavnem potrdila ta izhodišča. Na konferenci pa je prišlo tudi do precej zanimivih in konkretnih predlogov, s katerimi bomo lahko tisti izhodiščni tekst še obogatili ter ga na proslavi 20-letnice deželne organiziranosti SSK 3. decembra v Gorici javno predstavili. Po eni strani ga bomo dali v javno razpravo vsem komponentam in pripadnikom slovenske manjšine, po drugi strani pa bo to programska osnova, na kateri bomo spomladi prihodnjega leta izpeljali naše sekcijske, pokrajinske in na poslednji deželni kongres.

Katera je bila po Vašem mnenju najpomembnejša izmed obravnavanih tematik?

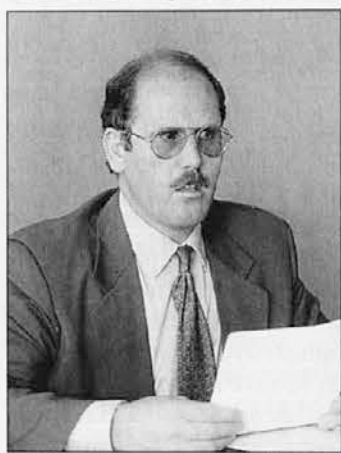
Z razprave na programski konferenci SSK

Posegi raznih referentov na programski konferenci SSK v Vižovljah so sprožili živahno in poglobljeno razpravo, v katero so posegli številni udeleženci.

Vera Tuta Ban je spregovorila npr. o krajevnih stvarnostih v okoliških občinah. Dejala je, da edinole politična stranka, ne pa koalicija, lahko ima jasne ideje in organizacijsko strukturo. Poudarila je nujnost drugačne povezave s teritorijem in stikov s sekcijami in mladimi. Sicer imajo krajevne uprave vedno manj avtonomije.

Drago Štoka je dejal, da je treba pomisliti na večji stik stranke s svojimi izvoljenimi predstavniki ne samo v izvoljenih telesih, ampak tudi v skupnih ustanovah slovenske manjšine. Negativno je ocenil t.i. skupno predstavništvo in izjavil, naj SSK raje pomisli na samostojne nastope.

Andrej Berdon se je navezal na svojo izkušnjo v tržaškem občinskem svetu in dejal, da je nastop s skupinami, ki niso sorodne SSK - v preteklosti pa so bile celo njej konkurenčne - sicer težak, a je to naša bodočnost, ki morda niti tako črnogleda. Stranka bo živela, dokler bo imela svoje izvoljene predstavnike. V kolicijah, v katerih sodeluje, mora imeti SSK zelo močno

(Foto Kroma)

Odgovor je težak, vendar je eno izmed prvih vprašanj, ki se jih moramo lotiti, vprašanje boljše organiziranosti naše manjšine. Če ne bomo tega dosegli, bomo težje reševali vse ostale probleme. Na naši programski konferenci smo v bistvu ponudili dva odgovora:

1. da bi Slovenci v Italiji prišli do boljše in enotnejše organiziranosti s tem, da bi izvolili skupno predstavniško telo - mi ga imenujemo Narodni svet Slovencev v Italiji - kot so to naredili na Koroškem;

2. da bi se Slovenci v večji meri zbrali v naši stranki. To je model, ki ga uspešno uporabljajo Francozi v dolini Aoste in Nemci na Južnem

Tirolskem. Prepričani smo, da bi bil ta odgovor zelo učinkovit. Po našem mnenju so razmere danes naklonjene tudi taki varianti, saj se Slovenci politično hočeš nočeš bolj združujemo. Vsaj glavnina Slovencev se danes giblje v političnem prostoru leve sredine. To smo tudi konkretno že nekajkrat pokazali na volitvah. Neko enotnejše nastopanje torej že obstaja: gre za to, da bi temu nastopanju dali primerno obliko.

Kaj si po tej konferenci pričakujete?

Predvsem to, da bi tudi na osnovi te konference nastala neka širša razprava med Slovenci v Italiji, kajti čas je tak, da vsi čutimo potrebo po odgovorih glede na nove razmere, v katerih smo. To je moje največje upanje. Upamo, da bo polagoma prišlo do izboljšanja odnosov v okviru same manjšine in da bi to potem omogočilo, da bi se lažje uveljavili kot manjšina; upamo pa tudi, da bi uredili svoje odnose z večinskim narodom kakor tudi odnose z vsemi ostalimi, s katerimi imamo opravka, in seveda tudi z matično domovino.

I.Ž.

Dolhar, je treba izpeljati s kakršnikoli številom glasov.

O problemu multikulturalnosti so med drugimi spregovorili **Benjamin Črnič, Aleš Figelj, Štefan Bukovec in Andrej Berdon**. Izrečena je bila potreba po odprtosti večinskemu narodu, hkrati pa je treba ostati to, kar smo, in to tudi pokazati. Italijanom je treba prikazati naše kulturne dosežke.

I.Ž.

Likovna razstava v kinu Vittoria

V četrtek, 26. oktobra, je bila zvečer v kinu Vittoria na Travniku v Gorici otvoritev likovne razstave treh mladih goriških slikarjev. *Zakaj nas tako straši slikarstvo?* je naslov cikla razstav, ki bodo predstavljene v tej sezoni. Kino Vittoria je v slovenskih rokah in ima zraven vhoda lep prostor, ki so ga namenili likovnim in fotografskim razstavam.

Letošnje razstave prireja kulturni krožek Exit, ki je znan po tem, da medse sprejema vse Goričane in tako tudi Slovence. Kot je povedala predstavnica krožka Exit Emanuela Uccello, si bodo v letošnji razstavni sezoni prizadevali predstaviti v kinu Vittoria obetavne mlade, še neuveljavljene slikarje in predvsem video umetnike, tako da bi kinopredstave, ki potekajo v Vittorii, dopolnjevali z drugačnimi vizuelnimi razstavami. Otvoritev razstav je vedno ob četrtek, ko je v kinu Vittoria na sporedu dober umetniški film iz sedaj že uveljavljenega cikla Gorica Kinema. Organizatorji krožka Exit poudarjajo, da bi radi s svojimi razstavami v kinu dopolnjevali filmsko umetnost, če se seveda sprejme likovno umetnost kot vizuelno umetnost.

V četrtek zvečer so se izredno številnemu in predvsem mlademu goriškemu občinstvu v kinu Vittoria predstavili goriški slikarji **Alessandra Bernardis, Michele Drascek in Herman Kosič**. Vsi trije spadajo k mlajši generaciji goriških slikarjev, saj še niso dopolnili trideset let. Letos poleti so se predstavili goriškemu občinstvu skupaj, tako da so uredili kulise za pesniške večere. Prav tedaj je tudi nastala ideja, da bi se skupno predstavili na skupinski razstavi. Veliko obeta **Herman Kosič**, goriški Slovenec, ki se je publiko predstavil šele pred nekaj leti v razstavnih prostorih Katoliške knjigarne, a si je od takrat že ustvaril svoje občudovalce, predvsem pa našel lasten likovni jezik, s katerim slika vedno močnejša in pretresljivejša platna. Tokrat se je predstavil z monumentalnim oljnim triptihom in dvema ve-

Od leve: Michele Drascek, Alessandra Bernardis, Herman Kosič pred Kosičevim triptihom (Fotostudio Reportage)

likima kolažema. Posebej bi omenil sliko, ki jo je mladi umetnik posvetil prijateljici Sari Hoban. Vsem njegovim slikam je skupno predvsem iskanje nekega globljega smisla v življenju; eksistencialna stiska sodobnega človeka je prikazana v temnih barvah, sam slikarski slog pa spominja na velikega slikarja bivanjskih stisk sodobnika Francisa Bacona, ki ga ima Herman Kosič najraje in ga ima tudi za svojega največjega učitelja. Izjemen je njegov triptih, v katerem Kosič nakazuje, da gre pri njem že za zrelega umetnika, ki je našel svoj izraz in se posveča predvsem notranjemu iskanju odgovorov na vsakdanja vprašanja smisla in namena življenja. Naj omenim samo še dimenzije triptiha: format vsake slike je 2 metra krat 1,5 m. Izjemne barvne ploskve govori o umetniku, ki ga forma ne zadovoljuje; za abstraktnimi in nakazanimi liki njegovo slikarstvo govori o ujetosti sodobnega človeka v moderni čas, ki ni narejen po meri človeka in ga zato uničuje. S to

razstavo Kosič potrjuje svetlo bodočnost svojega slikarstva.

Michele Drascek je razstavil veliko likovno stvaritev, ki ji je dal naslov *Stiskanje človeka in smer bega*. Gre za kolaž, skorajda že kuliso, nekakšen križ dolge bele in daljše črne ploskve, ki jo reže boleča rdeča črta točno čez obraz ujetega človeka. Morda je Drascekova likovna upodobitev tesnobe le preveč gledališka, saj nekako ne spada v okvir sicer zelo dobre razstave.

Posebna osvežitev in odkritje za Gorico pa je **Alessandra Bernardis**, ki je začela slikati šele pred kratkim, a je na goriški razstavi prikazala že dovršeno slikarsko znanje in izredno močno sporočilnost. Njena dela so polna čutne erotike, njen slikarski slog je svež in zanimiv. Gotovo gre za slikarko, o kateri bomo še veliko slišali, če se le ne bo ustavila pri ljubiteljskem in občasnem slikanju.

Razstava bo odprta med delovanjem kina do 12. novembra.

jp

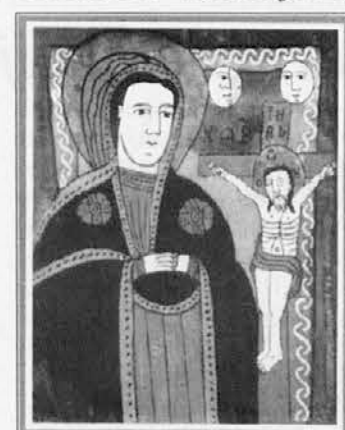
Razstava romunskih ikon na steklu

Podjetje Gianesini promoviralo zanimivo kulturno izmenjavo na goriškem gradu

Prejšnji petek je bila na goriškem gradu otvoritev posebne razstave. Posebnost ni toliko v eksponatih, kolikor v pobudniku. Ta je bil namreč goriško podjetje za mednarodne prevoze **Gianesini**, ki si je z romunsko pokrajino Arad tokrat zamislilo ne le trgovinskih izmenjav, ampak tudi kulturne. Izjemnost dogodka je na otvoritvenem večeru v sugestivnih grajskih sobanah podčrtal tudi odbornik za kulturo **Antonio Devetag** pred peščico romunskih gostov in ambasadorjem.

Pokrajina Arad (v zahodni Romuniji) je stara zibelka zgodovinskih, kulturnih in etnografskih tradicij vzhodne države; njen najmarkantnejši fenomen je prav ljudska umetnost, ki se navezuje na versko razsežnost ljudi in na starodavne obrti. Razstava prikazuje

nekatero umetniške ljudske predmete (kostume, prte, preproge, nakit, keramiko, klopi), predvsem pa okoli 50 ikon na steklu (na lesu jih je le nekaj). V prvem delu razstave še najbolj presenečajo žive in tople barve volnenih tepihov z zoomorfnimi stiliziranimi podobami. Nato pa kar očarajo številne ljudske predvsem transilvanske in moldavske ikone, ki kažejo na estetske vrline ljudskih ustvarjalcev; le-ti so v glavnem anonimni avtorji zadnjih dveh stoletij. Ikone kot vidne podobe nevidnega so na steklu v bleščečih barvah čistih tonov in bistvenih črtah blizu preprostemu človeku. Ta okna v božji svet predstavljajo mišljenje in občutljivost preprostih ljudi, njihova spoznanja in domišljijo. Njihova lepota ni iskana in prefinjena, ampak sponatana. Ni šla skoz intelek-

tualne in teološke filtre religioznih čustev, ampak razodeva evangeljsko, naivno, otroško in zaupno vernost. Izrazi upodobljenih figur kljub izrazito ljudskemu značaju spominjajo pogosto bolj na izraze starokrščanskih ali bizantinskih svetih figur slavnih mozaikov kot pa na klasične stare pravoslavne

ikone, zveste kanonom slavnih meniških ikonografskih šol 13.-14. stoletja. Poleg kristološkega ciklusa in teme Bogorodice je pogosto upodobljen na vzhodu priljubljeni sv. Nikolaj.

Razstavljene ikone, ki so šle tokrat prvič čez romunsko mejo, so povečini last dr. Gavrišiu-ja in aradskega muzeja. Prisotni dr. Gavrišiu je med občutenim pojasnjevanjem značilnosti eksponatov tudi povedal, da je moral (!) odstopiti kakih 30 najboljših lastnih ikon državnemu muzeju. Druga dela osebnega zbirk, sadu celega življenja, je bil prisiljen skrivati. Radovedni poslušalec mu je z zahodnjaško naivnostjo pristavil: »Sedaj je gotovo drugače, kajne?« Dr. Gavrišiu se je le malce grenko nasmehnil: »Eh, ne prav dosti...«

DD

SSk o upravljanju na Goriškem

Pred kratkim je pokrajinsko tajništvo SSK sklicalo upravitelje in svetovalce stranke v treh slovenskih občinah na Goriškem na temo *Večina in opozicija*. Srečanje na omejeni ravni je bilo sklicano po šestih mesecih delovanja novih občinskih uprav v Doberdolu, Sovodnjah, in Števerjanu. Natančna poročila o tem, kako poteka upravljanje v treh občinah, so podali Julijan Ožbot za Sovodnje, Milko Vižintin za Doberdolu in Dominik Humar za Števerjan. Kot je znano, SSK pri upravljanju izpostavlja prizadevanja za večjo demokratizacijo, obenem pa se zavzema za dosledno in dogovorjeno spoštovanje občinskih statutov, posebno še v tistih točkah, ki urejajo poslovanje v slovenskem jeziku bodisi znotraj delovanja samih občin bodisi v stikih z občani. Na ravni delovanja v opoziciji SSK

podčrtuje konstruktiven pristop, ki pa seveda ne sme zakrivati morebitne nedelavnosti ali nesposobnosti večine.

V Sovodnjah predstavniki SSK pogrešajo večjo stopnjo demokratičnega dialoga med večino in opozicijo, saj se zdi, kot da bi bila vloga opozicije podcenjena. Poleg tega bi bilo nujno, da so vsi sklepi občinske uprave dvojezični, kar se vedno ne izvaja. V Doberdolu, kjer je SSK tudi v opoziciji, večina hoče pravilnik, ki bi utegnil okrniti pravice svetovalcev. Poleg tega je sicer res, da je sodelovanje z županom na osebni ravni zadovoljivo, kar pa ne velja za celotni odbor. Seje se odvijajo s pomočjo prevajalca, kar je pozitivno. V Števerjanu ima SSK večinsko pozicijo, vendar želi imeti stik s celotno občinsko stvarnostjo; zato so že napovedana redna posvetovanja z opozicijo. V okvir

demokratizacije upravljanja velja izpostaviti pravilo, da župan redno poroča o vsem, kar se je zgodilo med eno in drugo sejo. Glede števerjanske uprave velja naglasiti dejstvo, da je občina nekaj zadnjih posojil najela pri Zdržni kreditni banki v Sovodnjah in da so predstavniki SSK v Doberdolu in v Sovodnjah izrazili željo, da bi njihove občine ravnale enako.

Po omenjenih poročilih se je razvila živahna razprava, v katero sta med drugimi posegla pokrajinski tajnik Aleš Figelj in predsednik pokrajinskega sveta Štefan Bukovec. Podčrtan je bil pomen kvalitete upravljanja danes, zato je na koncu obveljal sklep, da bo stranka organizirala podobna srečanja in osvetljevanje aktualnih dogodkov vsakih šest mesecev.

Pokrajinsko tajništvo SSK
- Gorica

Sovodnje: maša za spravo

Sovodnjska cerkev je v nedeljo, 29. oktobra, gostila vernike iz vseh petih vasi celotne občine. Obhajali so bogoslužje za svoje žrtve med drugo svetovno vojno in po njej ter za spravo in mir med živimi. Ob obeh župnikih - g. Viljemu Žerjalu in Marjanu Markežiču - so doživeto daritev zelo lepo oblikovali MePZ Rupa-Peč, cerkveni mladinski in ženski zbor iz Sovodnj, skavti in

vesnosti ob 50-letnici konca druge svetovne vojne je bila zahvala tistim, ki so trpeli in prelili kri za našo mirnejšo, svobodnejšo in odgovornejšo bodočnost.

Ob skupnem bogoslužju smo imeli priložnost pomisliti tudi na to, kako bo, ko se bo število maš v občini prejal slej gotovo zmanjšalo. Vsekakor pa je skupna maša posebna izkušnja, ki bi jo kazalo večkrat ponoviti.

mladinski zbor z Vrha sv. Mihaela. Zadolnela je tudi mogočna ljudska pesem.

Glavna misel te izvorne slo-

Najbolj nora komedija

Kdor si je želel nekoliko razvedrila in zdravega smeha, ga je gotovo našel v sredo, 25. oktobra, v goriškem Kulturnem domu. Tu je bila letošnja prva izvenabonmajška predstava, ki sta jo omogočila Stalno slovensko gledališče in upravni odbor Kulturnega doma. Abonentni so zanj lahko izkoristili odrezek, priložen abonmajski izkaznici.

Znana slovenska igralka Ivo Ban (v vlogi precej nerednega, a izvrstnega kuharja Jožka) in Iztok Valič (kot pikolovsko natančni Srečko) sta oblikovala komedijo Mira Gravana *Mož moje žene* v režiji Marja-

na Bevka. V Bevkovi režiji se je iz isto igro predstavilo na letošnjem prvem zamejskem festivalu amaterskih dramskih skupin Beneško gledališče. Na mavhinskem odru smo spremljali igralca Franca Qualizzo in Adriana Gariupa, ki sta jo zaigrala v beneškem narečju. Morda nam v tej inačici besedilo ni bilo povsem razumljivo, v postavitvi gledališča Kulturnega doma španskih borcev iz Ljubljane pa nismo naleleti na te težave, saj je celotno delo potekalo v knjižnjem jeziku. »Zabeljeno« s kakim krepkim izrazom, ki je popestril vsebino.

Ivo Ban in Iztok Valič sta do podrobnosti tako prijetno izrisala moža, ki sta se trudila, da bi se izvila iz zagate in našla čim bolj ugodno rešitev za oba. S svojim živahnim dialogom sta nas zamrežila v zaplet in razplet te »najbolj nore komedije«. Vsebinska komedije je res nenavadna, zato pa tem bolj zabavna. Gledalci so se večkrat iz srca nasmejali in zaploskali med samo igro. Ob koncu pa so gledališka umetnika priklicali na oder s pristrnim ploskanjem in s tem pokazali, da od časa do časa resnično potrebujejo take sprostitve.

Iva Korsič

Ob skrbi za misijone

Na svetovno misijonsko nedeljo smo se 22. oktobra v cerkvah spomnili misijonov in zanje molili. Pri sv. mašah na Goriškem in Tržaškem so verniki dobili tudi prilogo *Katoliškega glasa Misijonsko nedeljo v originalnih barvnih platnicah in z bogatimi poročili naših misijonarjev.*

Preteklo nedeljo pa smo za misijone pripravili srečolov. Dobitke so velikodušno prispevali trgovci in verniki. Srečolov je bil letos v župnijskem prosvetnem domu v Štandrežu. Župnijsko občestvo se je potrudilo pri organizaciji srečolova in ostalem programu, kajti na odru so se štandreški igralci postavili z dvema enodejankama.

Najprej so nastopili otroci z enodejanko *Forum*; igrice iz domačega življenja je napisala in režirala Majda Pavlin. Pred sodnikom se začne tožba, ker je maček poškodoval dragoceno kitajsko umetnino. Na koncu se izpriča, da je bila le v trgovini kupljen izdelek. Zato sledi mirnaporavnavna medsprijetimi stranmi. Nastopilo je šest igralcev, ki so sproščeno podali svoje vloge. Ne bi bilo napačno, če bi se kje nastopili.

Med prvo in drugo enodejanko je spregovoril misijonar iz Zambije p. Jože Grošelj. V Gorico je prišel dan prej in v nedeljo ob 9. uri maševal na Travniku, ob 10.30 pa v Štandrežu. Misijonar je jezuit in deluje sedaj v Zambiji sku-

paj s p. Radkom Rudežem. Domov je prišel nazdravljen in se bo še ta teden vrnil na svojo misijonsko postojanko. V dvorani je prav šegavo spregovoril občinstvu o dogodivščinah v svojem misijonskem življenju.

Nedeljsko srečanje so štandreški igralci sklenili s ponovitvijo nekaterih prizorov iz komedije *Kandidiraj*, le kandidiraj! Tudi v nedeljo se je publika zabavala ob humorističnih zapletih političnih kandidatov.

Štandreškim igralcem je treba čestitati, sodelujočim pri srečolovu pa se zahvaliti. Ob koncu so ljudje odhajali veseli za igri in zadovoljni z dobitki.

Odprto pismo

MIPZ Vrh sv. Mihaela in raba prostorov osnovne šole na Vrhu

Spošt. občinska uprava občine Sovodnje!

Prosimo Vas, danam in slovenski javnosti pojasnite, zakaj ste odrekli uporabo ene sobice v prostorih osnovne šole na Vrhu sv. Mihaela mladinskemu pevskemu zboru Vrh sv. Mihaela (odslej MIPZ Vrh). S takim sklepom otežkočate delovanje zborčka, ki se je že dobri dve leti zbiral v omenjenem prostoru, ker nima svojega sedeža. MIPZ Vrh zbira na vasi več kot 20 otrok, jih uvaja v glasbeno kulturo, goji slovensko besedo in se aktivno udeležuje v vaškem kulturnem življenju.

Odločitev uprave se nam zdi namreč zelo sporna, njena utemeljitev pa dokaj nepričljiva. Sporna, ker jo je uprava sprejela ne ozirajoč se na 35. člen občinskega statuta, ki se glasi: »Občinska uprava spodbuja dejavnost društev, odborov in osrednjih organizacij, ki delujejo na njenem ozemlju (...). Posebna pozornost je namenjena vsem društvom, odborom in ustanovam, ki si prizadevajo za ovrednotenje, ohranjanje

in razvoj jezikovnega in kulturnega bogastva slovenske manjšine. V ta namen spodbuja sodelovanje teh teles pri upravnem življenju krajevne ustanove (...) s prostim dostopom k občinskim strukturam in uslugam itd.«

Nerazumljivo pa je tudi dejstvo, da ravnate navzkriž z Listino šolskih storitev, s katero ministrstvo za šolstvo določa, da »šolske in krajevne ustanove (občina in pokrajina) spodbujajo izvenšolske dejavnosti, ki uresničujejo funkcijo šole kot centra kulture, socialne in civilne promocije s tem, da dovoljujejo uporabo prostorov in sredstev izven šolskega urnika.« (Uradni list, 15.6.1995, Listina šolskih storitev, čl. 5.2).

Utemeljitev Vašega sklepa, ki očitno takšnih argumentov ne upošteva, pa je nerazumljiva. Ko namreč v Vašem uradnem odgovoru ugotavljate, da »šolskih prostorov ne moremo kar tako oddajati, saj vse je namreč pogojeno od nekaterih stroškov (ogrevanje, razsvetljava, voda, čiščenje itd.)«, Vas želimo spomniti, da so ti stroški minimalni, saj MIPZ

Vrh zaproša za uporabo le ene sobice, ki je ločena od ostalega dela šolske strukture. Dodatno ogrevanje ni potrebno, saj prostori ostajajo popoldan topli, luč pa bi uporabljali samo v zimskih mesecih.

Obenem Vas prosimo, da nam obrazložite, kaj menite s stavkom: »Občinska uprava dosledno zavrača privilegiranje katerekoli organizacije ali društva v svoji občini.« Ker za omenjene prostore ni zaprosilo nobeno drugo društvo, ne razumemo, koga bi privilegirali, če bi te prostore dali na razpolago MIPZ Vrh.

Zaprošamo Vas torej za resnejšo utemeljitev sklepa, ker v nasprotnem primeru lahko utemeljeno sumimo, da postaja slovenska mladina, ki jo zbira MIPZ Vrh, predmet diskriminacije, ne pa privilegija. Neverjetno pa bi bilo, da bi slovenska mladina v občini s slovensko upravo postala predmet diskriminacije.

V pričakovanju pojasnila Vas prisrčno pozdravljamo.
(Sledijo podpisi)

Vaški posvet v Gabrjah

Srečanje med občinsko upravo in vaščani

V prejšnji številki *Kat. glasa* smo poročali o prvem vaškem posvetu na Vrhu sv. Mihaela. Podobna vprašanja so bila postavljena pri razpravi v torek, 17. oktobra, v lovski sobi na sedežu KD Skalav Gabrjah. Tudi številčna prisotnost občinskih upraviteljev je bila podobna kot na prvem posvetu, česar pa ne moremo reči o udeležbi vaščanov; glavni razlog naj bi bila stavka Primorskega dnevnika oz. pomanjkljiv sporazum med občinsko upravo in domačim društvom glede vabil.

Uvodoma je vaščane pozdravil domači občinski svetovalec Flavio Masetti, ki je podal kratek oris razlogov za sklic posveta. Župan Petejan

je nanizal vrsto vprašanj, ki jih uprava misli urediti v bližnji bodočnosti. Med raznimi vprašanji je bil govor o poimenovanju ulic; v Gabrjah naj se prouči možnost izbrisanja že poimenovane ulice oz. uvedba samega oštevilčenja. Glede pomanjkljivosti očiščevalnih naprav občinska uprava ima namen dati v oskrbo konzorciju Cisarfo, ki je zato usposobljen. Izplačevanje razlaščenih zemljišč - zlasti zaradi prečiščevalnih naprav - bo uprava začela v kratkem. Pri razpravi o javni razsvetljavi je izšlo zagotovilo, da bo uprava posvetila posebno pozornost razsvetljavi trga okoli vodnjaka s primernimi električnimi svetilkami. Posta-

vilo se je vprašanje, kdo ima dolžnost vzdrževati gozdne ceste; ob tem sta prišla na dan prošnja, naj se očisti cestni dohod k Vipavi v dolnjih Gabrjah, in vprašanje greznice. Govor je stekel o zamenjavi vodovodnih cevi iz eternita. K oglasnim deskam bo uprava namestila skrinjice, v katere bo lahko posamezen občan vložil svoje prošnje oz. obvestila upravi. Dotaknili so se še problemov arhitektonskih pregrad na občini, čistosti Vipave, Kraškega parka, stikov z novonastalo občino Miren, pokopališča (potreba po razširitvi); uprava naj posveti večjo pozornost tudi divjemu odlaganju smeti.

Remo Devetak

Vaški posvet v Rupi in na Peči

Podobno kot v Gabrjah, so se 20. oktobra upravitelji z županom na čelu predstavili vaščanom iz Rupe in Peči, ki so dvorano KŠD Vipava zasedli do zadnjega prostora. Uvodne besede je podal rupenski svetovalec Walter Ferfolja. V nadaljevanju je vodil razpravo župan Petejan, ki je najprej nanizal točke in vprašanja prejšnjih posvetov.

V razpravi so vaščani iz Rupe opozorili na pomanjkljivost varnostnih organov pri pogrebnih sprevodih in na sumljivi izpušni dim tovarne Kemica. Naj se preveri možnost uvedbe enosmerne ceste v vasi in nastavitve prometnih ogledal na raznih nevarnih točkah. Uredi naj se dolgo načrtovana zasebna cesta; uprava naj tudi uredi problem razkopane cestne prevleke ob vhodu v sedež društva

pri rupenski cerkvi. Vaščani so kritično postavili vprašanja, zakaj uprava ni poskrbela, da bi bilo cepljenje psov tudi letos v Rupi in zakaj ni bil vaški posvet sklican tudi za Rupo, kot je bil za druge vasi v občini.

Vaščani z območja Peči so kritično omenili prečiščevalno napravo, ki je zgrajena neposredno blizu stanovanjskih hiš, in na občasni smrad, ki izhaja iz sosednjih farm. Na prehodu z občinske ceste na zasebne naj uprava postavi table z znakom, ki prepoveduje nepooblaščen vhod z avtomobili. Postavili so tudi vprašanja, kako je z razširitvijo in ureditvijo »stradalte« in odseka od rupenskega pokopališča do pečanskega. Opozorili so, da so tudi na Pečanskem potrebni prometni znaki in ogledala. Predstav-

nik KŠD Vipava se je pozanimal o uporabnosti občinske telovadnice. Župan je obširno poročal o težavah, ki jih mora uprava premostiti, da bi bila telovadnica uporabna po pravilih. Glede dodatnih del pri centru KŠD Vipava uprava računa na pomoč Kraške gorske skupnosti.

Tudi na tem posvetu je prišlo na dan ovrednotenje vaških vodnjakov; marsikateri vaščan je omenil vodnjak oz. njegovo grlo, ki je stal na dvorišču rupenske osnovne šole, ki je izginil (oz. so ga odstranili), ko so pred leti preuredili poslopje. Ob koncu je župan dejal, da bodo na prihodnjem vaškem posvetu spomnili skupno z vaščani ugotavljali, kaj je bilo med tem časom opravljenega.

Remo Devetak

Za pokrajinske volitve v skladu z razsodbo Ustavnega sodišča

Nedavna razsodba Ustavnega sodišča o volitvah v pokrajinski svet v tržaški pokrajini je imela v slovenski manjšini, resnici na ljubo, precej skromen odmev, kar je nerazumljivo. Naši italijanski someščani pa so razsodbo in njene radikalne posledice poglobili, saj se skoro vsakodnevno pojavljajo v tisku mnenja raznih političnih predstavnikov.

Dejansko imajo lahko največjo korist od te razsodbe prav okoliške občine oz. slovenska manjšina. Njihovi prebivalci so bili bistveno diskriminirani v izvajanju temeljne civilne pravice do legitimne izvolitve predstavnikov v pokrajinski svet. Manjšina pa je priča poskusom, da se ustavni izrek izniči. Opozorjanje na vse, kar so okoliščani izgubili zaradi krivičnega Palamarovega odloka, bi izzvenelo preveč moreče. Na njihovi koži se je izvajala prevara z neocenljivimi političnimi posledicami. Bržkone ni mogoče izračunati politične škode, ki so jo imele okoliške občine v tržaški pokrajini in slovenski živelj, ki je bil tamkaj močna večinska komponenta. Res je, da se je pokrajinska uprava nekoliko razlikovala od ostrih nacionalističnih večin v tržaškem občinskem svetu. Vendar bi bila najbrž še bolj naklonjena sožitju in manjšini, ko bi v pokrajinskem svetu bila polovica svetovalcev iz okoliških občin. Predstavljal bi protitež mestni občini, ki je bila skoraj vedno izrazito nacionalistično-desničarska. Te politične škode, ki jo je pre-

trpela manjšina, ne bo mogoče enakovredno poravnati. Ustavno sodišče je po zaslugi priziva SSK razkrilo štiridesetletno prevaro in torej protustavnost vseh doslej izvoljenih pokrajinskih svetov. Sedaj bi bilo naravno in samoumevno, da se skličejo pokrajinske volitve v skladu s pravim izrekom ustavne razsodbe. Torej: največ polovica svetovalcev pripada območju tržaške občine, polovica pa območju okoliških občin, kar se dogaja povsod po Italiji. Dejansko pa skušajo italijanske stranke, žal brez izjeme, izničiti pomen razsodbe in njene politične učinke. Naenkrat so ugotovile, da je Pokrajina nepotrebna ustanova, ki po njihovem nima bistvenih pristojnosti in je teritorialno preutesnjena; zato jo je treba skratka odpraviti. Na njeno mesto pa postaviti nekakšno novo upravno tvorbo z nazivom *area metropolitana*. Ta *area* naj bi imela tiste pristojnosti, ki so nekoč pripadale pokrajinskemu svetu, Pokrajina pa naj bi izgine. Vendar se sam od sebe ponuja sledeči ugovor: mar ne bi bilo bolj pametno in razsodno vrniti Pokrajini tiste kompetence, ki so ji bile odvzete? Tako bi lahko izkoristili upravno telo, ki že obstaja in ima zakonsko osnovo, osebe, sedež itd. Jasno je, da bi bila ta izbira smotrnejša, Dežela pa bi lahko dodelila Pokrajini nove pristojnosti. Čemu torej zatreti Pokrajino, kakor da okoliščani ne bi bili sposobni jo dostojno upravljati? Odgovor je na dlani: problem niso pristojnosti, temveč način izvolitve predstavnikov v pokrajinski svet. Nekateri

politični krogi ne morejo prenesti dejstva, da bi mesto Trst imelo v njem le dvanajst predstavnikov, enako število pa tudi okoliške občine. Čudno je, da se s tem strinjata tudi DSL in njena svetovalska skupina v Trstu. Problem je namreč resen in za manjšino lahko usoden: kakšno avtonomijo bi imele okoliške občine v *aree metropolitane* in kakšne kompetence npr. na področju manjšinske zaščite, kraškega parka, urbanistike, prevoza, maloobmejnega sodelovanja itd. Mislimo, da morajo okoliške občine jasno povedati svoje mnenje. Repentabor, Zgonik, Devin Nabrežina, Dolina in Milje imajo sedaj pravico izvoliti svoje neposredne predstavnike v pokrajinski svet po enakih merilih, ki veljajo za manjše občine drugod po Italiji. Tako je odločilo Ustavno sodišče. Pomembno je torej, da se o problemu formalno izrečejo okoliške občine oz. njihovi občinski sveti, katerih mnenje bi morala Dežela upoštevati pri določanju volilnih območij. Sicer bo razsodba Ustavnega sodišča ostala brez praktičnega učinka in pomena, slovenska manjšina pa bo še enkrat opeharjena.

V ta namen bodo svetovalci Slovenske skupnosti v prihodnjih dneh vložili ustrezno resolucijo z zahtevom, naj se čimprej razpišejo volitve za tržaški pokrajinski svet v skladu z omenjeno razsodbo Ustavnega sodišča.

Peter Močnik
Andrej Berdon

Srednjeveški pečat mesta Trst Cirilu Zlobcu

V sredo, 18. oktobra, sta na tržaškem županstvu župan Riccardo Illy in podžupan Roberto Damiani izročila srednjeveški pečat mesta Trst slovenskemu pesniku in prevajalcu Cirilu Zlobcu (na sliki/Foto Kroma). To visoko priznanje sta prva občinska moža podelila Zlobcu zaradi njegovega prevajalskega dela iz italijanščine v slovenščino. Zahvalila sta se mu tudi za njegovo kulturno posredovanje in za njegov prispevek za spoznanje slovenske ustvarjalnosti s strani tržaškega mesta.

Župan Illy je med drugim poudaril, da so take pobude odraz zavzemanja sedanje tržaške občinske uprave za ovrednotenje slovenskega dela tržaške kulture. Na taki osnovi, je še dejal Illy, se lahko gra-

di mirno in tvorno sožitje s sosedi, pa tudi med Tržačani različnih narodnosti.

Ciril Zlobec je v svojem posegu obudil nekaj svojih mladostnih spominov na Trst, spominov, ki so tudi neprijetni, saj je takrat mladi Zlobec v tržaškem mestu okusil fašizem. Po drugi svetovni vojni se je posvetil italijanski kulturi in literaturi zlasti s prevajanjem velikih italijanskih knjižnih del v slovenščino.

To je menda po drugi svetovni vojni prvič, da srednjeveški pečat mesta Trst podelijo Slovencu.

Gojmir Demšar osemdesetletnik

Dolgoletni ravnatelj in član upravnega odbora Glasbene matice dr. Gojmir Demšar je prejšnji teden praznoval visoki življenjski jubilej, 80. letnico rojstva. 26. oktobra so uglednega jubilanta počastili v prostorih GM v ul. Ruggero Manna. Prisotni so bili ravnatelj prof. Bogdan Kralj, predsednik upravnega odbora Adrijan Semen, podpredsednik SSO Marij Maver in predsednik SKGZ Klavdij Palčič. Republiko Slovenijo pa je predstavljal generalni konzul v Trstu Vlasta Valenčič-Pelikan.

Dr. Demšar je v dar prejel umetniško sliko Franka Vecchieta in knjigo Naselbinska kultura na Slovenskem, slavljenca pa je nazdravil tudi Tržaški oktet s pesmijo iz pravoslavne liturgije Mnogaja ljeta.

Predstavili koncertno sezono Glasbene matice

V petek, 27. oktobra, so na sedežu šole v ul. Ruggero Manna predstavili 24. sezono abonmajskih koncertov Glasbene matice 1995/96, ki bo obsegala 8 koncertov. Prvi bo na sporedu že 9. novembra, ko bo v Kulturnem domu nastopil pihalni orkester slovenske policije. Repertoar predvideva še, da bo 12. decembra koncert godalnega kvarteta GM, 21. decembra koncert *Big Band* RTV Slovenija, 29. januarja 1996 pa bosta nastopila Črtomir Šiškovič-violina in Emanuele Arciuli-klavir. 13. februarja bo koncert zbor *Jacobus Gallus*, 18. marca pa dua Bojan Gorišek-klavir in Janez Škof-recitator. 26. marca bo gost GM vokalno-instrumentalna skupina za staro glasbo *Duodena cantitans-Cappella Rudolphina* iz Prage, sezono pa bosta 18. aprila zaključila organist Milko Bizjak in čelistka Simona Slokar. Vsi koncerti se bodo odvijali v Kulturnem domu v Trstu razen zadnjega, ki bo predvidoma v stolnici sv. Justa.

Sezono sta predstavila ravnatelj prof. Bogdan Kralj in

Ravnatelj Kralj (levo) in podpredsednik Štoka (Foto Kroma)

podpredsednik upravnega odbora dr. Drago Štoka. Kralj je poudaril tri značilnosti nove sezone, in sicer pozornost ustvarjalnosti 20. stoletja, skladbam slovenskih skladateljev s posebnim ozirom na 100-letnico rojstva Slavka Osterca in 40-letnico smrti Marija Kogoja in domačim poudarjalcem, ki so izšli iz šole GM ali z njo sodelovali (npr. godalni kvartet GM, zbor *Jacobus Gallus*, čelistka Simona Slokar). Izven abonmaja pa bo aprila 1996 jubilejni koncert ob 25-letnici Tržaškega okteta.

Štoka se je dotaknil vedno aktualnega problema

finančne stiske GM, ki še vedno pesti to glasbeno šolo. Čeprav je stisko delno ublažilo izredno brezobrestno posojilo Republike Slovenije v pričakovanju izplačila državnega prispevka. Podpredsednik upravnega odbora je nakazal dve rešitvi: stalne, objektivno zadovoljive in pravične državne in deželne prispevke glede na delo te ustanove ter poseben zakon ali pa zakon *ad hoc* s strani italijanske vlade in parlamenta, s katerim bi se uredilo trenutno stanje GM v smislu njenega priznanja kot javno-pravno ustanovo oz. konservatorij.

Podjetje Korsič v prenovljenih prostorih

V soboto, 28. oktobra, so z večernim kulturnim sporedom odprli prenovljene prostore pohoštvenga podjetja Korsič pri Sv. Ivanu v Trstu. Podjetje je pred več kot 30 leti ustanovil v Trst priseljeni briški rojak Anton Korsič, ki se je med drugim - poleg tega, da je vodil priznana podjetje - vključil v družbeno, kulturno in versko življenje svetoivanskih Slovencev. Njegovo dejavnost na področju pohoštva nadaljujeta sedaj tudi hčerki Mirjam in Anastazija.

Odprtje prenovljenih prostorov - ki jih je v nedeljo blagoslovil kaplan g. Milan Nemas, zahvalno pesem pa je zapel domači cerkveni zbor - sta obogatila fotografska razstava Ennia Demarina in nastop ženske vokalne skupine Musica noster amor, ki jo sestavljajo Tamara Stanese, Nataša Gregori in Silvia Mosco.

Z razstavo Ennia Demarina in drugimi podobnimi pobudami, ki so v načrtu, želi podjetje Korsič postati tudi kulturna postojanka in razviti nov koncept pohoštva, ki se ne ustavi samo pri predmetu, ampak ki se izraža v razvijajočem se odnosu med tradicionalnim načinom urejanja pohoštva in umetniškimi stvaritvami, ki vrednotijo in kvalificirajo tudi stanovanjske prostore.

Scout video festival

Ko se je konec julija končal 4. slovenski zamejski jamboree, je vsakdo od udeležencev vsaj na skritelem želel, da bi se še enkrat srečal z vsemi, ki so z njim preživeli nepozabnih štirinajst dni v Čezsoči med skavtskimi šotori, bujnimi gozdovi in pustolovščino, ki se je predstavila v zgodbi o vitezh okrogle mize. Tako se je po treh mesecih ta želja tudi uresničila, saj so voditelji Slovenske zamejske skavtske organizacije pripravili v nedeljo, 29. oktobra, v dvorani France Prešeren v Boljuncu Scout video festival. Udeleženci tabarov si ogledajo posnetke o polletnih dogodivščinah, ki so zbrani v pravcatih filmih, in morda skušajo na njih uzreti tudi svoj obraz ali pa kakega prijatelja.

Letošnji Scout video festival je bil posebno bogat, saj so na platnu vrteli prizore svetovnega jamboreea, ki je potekal na Nizozemskem in ki se ga je udeležilo tudi pet predstavnikov iz skavtskih vrst z Goriškega in Tržaškega.

Gotovo pa je bil med publiko deležen največjega pričakovanja film o 4. slovenskem zamejskem jamboreeju, ki je bil povod za ponovno srečanje izvidnikov in vodnic iz Trsta, Gorice, Nove Gorice, Ljubljane, Ankarana in Koroske. V približno štiridesetminutnem filmu je prikazano dvotedensko taborno bivanje, ki se je odelo v čar viteških zgodb o kralju Arturju in kraljici Guinivere ter o vitezh okrogle mize. Načelnika jamboreea sta kot kralj Artur in Guinivere še enkrat - tokrat poslednjič - pozdravila viteze in oprode.

med drugim pa sta nam povedala, da je jamboree dogodek, ki je udeležencem veliko pomenil. To potrjuje tudi dejstvo, da so se na vabilo množično odzvali in dobesedno napolnili dvorano. Nadalje sta se hotela še zahvaliti vsem osebam, ustanovam in tvrdkam, ki so na katerikoli način pripomogle k uspehu jamboreea. Najprej g. škofu Metodu Pirihu za prijazen obisk in spodbudne besede pri nedeljski sv. maši, duhovnim asistentom g. Karlu Bolčini, g. Tonetu Bedenčiču, g. Ivu Miklavcu in g. Janku Krištofu, domačemu župniku g. Sivcu za izkazano pomoč, krajevnim oblastem, in sicer bovškemu županu g. Andreju Stergulcu in krajevni policiji. Posebna zahvala gre seveda Svetu slovenskih organizacij, ki je v veliki meri kril visoke stroške, ki jih zahteva organizacija tovrstnih pobud; nadalje Sportnemu združenju Soča, Slovenski skupnosti-Trst za izposojena kombija in vsem tvrdkam, ki so finančno podprle 4. slovenski zamejski jamboree: Kosič - obutve, K2 sport, Kosič Meri, Minimarket, Zlatarna in urarna Šuligoj, Agrosemi, Macchine agricole Chiabai, Domoplast, Elia Čuk, Stanislav Koren, Mototurij, Home, Market S. Andrea, Vojko Nardin, Aleš Pintar, Drago Tomsič, gostilna pri Miru, gostilna Devetak, Srečko Tomsič, Tecnoprogress, SO.BE.MA., Tecnomec, Look, Pandacoimpex, Grafica goriziana.

Ogled filma je bil vsekakor zabaven; svetujemo ga vsem, ki si želijo nasmejanih obrazov, tudi če se sami tabora niso udeležili, saj je tudi tehnično dobro izdelan.

(mm)

Pasolini je mrtev 20 let

Kdor se pomudi pred preprostim in poškodovanim kamnitim obeležjem na plaži pri Ostii, tudi danes tvega, da ga kdo - naglo mimoidoči - »opsuje« s homoseksualcem. V noči med 1. in 2. novembrom pred 20 leti je bil isti kraj prizorišče umora Pier Paola Pasolinija. Furlanskega pesnika-pisatelja-kritika-polemista-družbenega analista-filmarja... inteligentnega človeka, upornika in odpadnika zaveznika, izbrancem prijatelja, tridesetkrat sojenega, v svetu čislanelega so si politični in 'omikani' krogi prisvajali in ga preganjali, levičarji in desničarji oboževali in mu grozili. Marsikdo mu je v napetih (grdih) sedemdesetih letih privoščil sramotno smrt, zato da bi njegovo sporočilo zaradi

nje propadlo. Okoliščine umora so gotovo imele svoj učinek in niso še razjasnjene. P.P.P. pa je v tujini za Pirandellom najbolj preveden italijanski avtor in v domovini mu še niso dodelili straničke v književnih antologijah. Kontroverzna osebnost tudi danes vznemirja duhove in jih razdvaja. Kakor koli že, niti ena etiketa na njegov račun ne zdrži do konca. Po njem ostajajo spoznanja, spomini, legende in sporni opus, zadnja postaja na njegovi poti pa je izpostavila posebno razodetje: ob trugi »grešnika« se je gnetla nepregledna množica preprostih, hvaležnih, ki so začutili, da so postali po »vahtih« 1975. leta toliko bolj šibki.

Storge

Politični ciklon se umika z istrskega obzorja

Politični ciklon, ki je zajel Istro ob razpadu Jugoslavije, se polagoma umika. Nekajletni koncentrični pritiski črno-rdečih central z obeh strani Jadrana, spretno skriti za hrptom radikalnih zahtev Istrskega demokratskega zbora (IDZ) po istrski avtonomiji in čezmejni regiji, niso uspeli do take mere destabilizirati Istre, da bi postala »evropski problem«. K umiritvi je svoje prispeval tudi padec Berlusconijsve vladne koalicije, ki jo bomo ohranili v spominu tudi po nevarnem packanju po istrskih zadevah. Nenazadnje je na umiritev vplival tudi okrepljen geostrateški položaj Hrvaške, po njenih uspešnih vojaških akcijah v Slavoniji in Krajini ter ob njeni spremljajoči diplomatski uveljavitvi navzven. Med notranjepolitičnimi dejavniki sta na umiritev vplivala dva letošnja odmevna politična dogodka, in sicer Svetovni istrski kongres aprila meseca ter takoj zatem še seminar o lokalni samoupravi in čezmejnem sodelovanju v režiji Sveta Evrope v Brtonigli. Prvi dogodek se je namreč, kljub mnogim nespornim dobrim namenom organizatorjev (IDZ), sprevrgel v pekoč politični poraz. Ne samo zato, ker je Zagreb naj reagiral skrajno živčno in z represivnimi popadki (sklic Sveta za varnost in obrambo, okrepitev istrske policije, žolčni politični napadi idr.), ampak predvsem zato, ker je po seminarju IDZ-ju povsem obrnila hrbot tudi hrvaška opozicija, torej njegovi naravni politični zavezniki, očitajoč mu ustvarjalne napetosti,

radikalizacijo istrske politične scene, zmedenost ter politično naivnost idr. Na seminarju pa je IDZ - verjetno v nasprotju s svojimi pričakovanju po širši podpori svojih zahtev - dobil lekcijo iz politične treznosti. Najprej s strani predstavnikov Evropskega sveta, ki so poudarili, da gre pri nastajanju čezmejnih regij za dolgotrajne procese in da sta predpogoja sodelovanja soglasje prizadetih držav in spoštovanje njihove notranje zakonodaje. To je bila hladna prha za neprikrite skušnjave istrskih eureregionalistov, da bi si morda tudi ob podpori Evrope poskušali izboriti avtonomijo celo s »samoproglastitvijo« izven ustavnih okvirov Hrvaške. Poleg tega so jih tudi predstavniki treh istrskih občin in dežele Furlanije - Julijske krajine opozorili na nestvarnost njihovih zahtev ter jim priporočili, naj svoje energije raje preusmerijo od utopičnih projektov h konkretnim oblikam čezmejnega sodelovanja. Dogodki so delovali strznjujoče in po mnogih zadnjih znakih sodeč se IDZ poslavlja od svojih radikalnih zahtev ter se odloča za politični boj za večjo avtonomijo Istre znotraj ustavnih okvirov Hrvaške. S tem namenom se ob predstoječih parlamentarnih volitvah tudi povezuje z delom hrvaške opozicije v predvolilno koalicijo, ki bi lahko odigrala na novonastajajoči hrvaški politični sceni pomembno vlogo. To je veliko olajšanje za Istro, ki tako ne bi smela več biti žarišče novih konfliktov in nestabilnosti.

Milan Gregorič

Na Slomškovo pot

Vabita Slomškov dom v Bazovici in Apostolstvo sv. Cirila in Metoda iz Trsta 18. in 19. maja 1996.

Sobota, 18.5.: Ljubljana-Celovec (Slomšek je bil tu več časa duhovni vodja bogoslovcev); od Celovca do Šantandraža, kjer je bil Slomšek škof in je spoznal potrebo, da se škofijski sedež prenese v Maribor. Ta odločitev je prinesla narodno rešitev vsej severni Sloveniji. Popoldne je predviden obisk Vuzenice, kjer je bil Slomšek nekaj let župnik in se veliko žrtvoval za šolo in tisk. Konec poti v Mariboru v hotelu Orel.

Nedelja, 19.5.: srečanje pri Slomškovem grobu v stolnici in odhod na letališče, kjer bo Janez Pavel II. maševal. Trdno upamo, da bo sveti oče proglasil Slomška za blaženega. Veliko bo ljudi tudi iz Avstrije in Madžarske. Po kosilu v hotelu Orel se bomo odpravili v Slomškov rojstni kraj, v obnovljeno hišo v Slomu in v Ponikve, kjer je bil Slomšek krščen in kamor je hodil h krstnemu kamnu se zahvaljevat Bogu za milost sv. krsta. Po Ponikvi pa še obisk Celja, kjer je bil Slomšek opat.

Prijavite se čimprej, da bomo gotovi v najboljšem hotelu v Mariboru v dveh dneh velikega obiska Štajerske. Potrudite se, da plačate čimprej 100.000 lir na račun od skupnih stroškov 180.000 (tel. 040-226117 in 040-281276).

Koroški Slovenci v Internetu

Koroški Slovenci v svetovnem omrežju Internet - 10. oktobra je tako daleč: od tega dne naprej so na razpolago informacije o koroških Slovencih tudi v svetovnem računalniškem omrežju Internet, na katerega je po vsem svetu priključenih okrog 50 milijonov uporabnikov. Tako bo prvič možno ob vsakem času in na vsakem kraju sveta dobiti osnovne informacije o koroških Slovencih, njihovi zgodovini, kulturi, jeziku, ustanovah itd. In to (zaenkrat) v štirih jezikih: v slovensčini, angleščini, nemščini in esperantu. Predstavitev obsega še aktualne novice in povezave do drugih evropskih narodnih manjšin.

Dokumentirani bodo pomembni kulturni in politični dogodki (npr. govori koroških Slovencev ob 10. oktobru). Poseben del je posvečen kulturno-turistični ponudbi na južnem Koroškem. Tako bo obiskovalec lahko spoznaval zgodovinske korenine in umetnostne pridobitve Slovencev na južnem Koroškem. Web-strani, ki jih je pripravil in jih upravlja multi-media studio@prouč. najdete na naslovu: <http://www.a.prouc.co.at/slovene>.

OBVESTILA

❖ **NAPRODAJ JE HIŠA** št. 226 z lepim razgledom na morje v Sv. Križu pri Trstu. Kličite na tel. (040) 220332 ob večernih urah.

❖ **Slovensko gospodarsko združenje Gorica** odpira svoje okence na sedežu Zadrugne kreditne banke v Doberdolu, ul. Roma 23. Urad bo odprt vsako sredo od 14. do 15.30.

❖ **SOLIDARNOSTNA AKCIJA ZA POMOČ BEGUNCEM** iz BiH. Kdor takoj pomaga, dvakrat pomaga. Prispevek v denarju lahko nakažete na t.r. števil. 65250 pod geslom Sklad za begunce iz BiH pri Kmečki banki v Gorici. Raznovrstno blago (obleke, obutev, igrače itd.) stalno zbiramo v Kulturnem domu v Gorici (ul. Brass 20) - tel. 33288.

❖ **SLOVENSKO DOBRODELNO DRUŠTVO** v Trstu razpisuje letos svojo deveto študijsko stipendijo iz sklada Mihael Flajban. Stipendija bo znašala 2.000.000 lir letno in bo trajala za vso redno študijsko dobo, v kolikor bo dobitnik zadostil pogojem pravilnika. Stipendija je namenjena slovenskim zamajskim visokošolcem, ki se bodo vpisali na tržaško ali videmsko univerzo v akademskem letu 1995/96. Podrobnejša pojasnila na sedežu Slovenskega dobrodelnega društva v Trstu, ulica Mazzini 46, prvo nadstropje, tel. 631203, ob četrtkih od 16. do 18. uri. Rok zapade 30. novembra.

❖ **ALIRAD POJEŠ?** Pridruži se pevcem otroškega zbora KRESNICE od Sv. Ivana v Trstu (pokličite v večernih urah na tel. št. 040/567851).

❖ **ACM GORICA** vabi k maši za vse pokojne člane, v ponedeljek, 6. novembra, ob 16.30 v Zavodu sv. Družine.

❖ **MAČKOLJE**. PD Mačkolje vabi na predstavo Nušičeve igre *Sumljiva oseba* v izvedbi dramske skupine KD Igo Gruden iz Nabrežine v nedeljo, 5. novembra, ob 16.30 v Srenjski hiši v Mačkoljah.

❖ **SSG**. Sergej Sergejevič Prokofjev *Peter in volk*. Režija Sergej Verč. Premiera v petek, 3. novembra, ob 18. uri.

Aishil Sedemrica proti Tebam. Režija Mario Uršič. V nedeljo, 5. novembra, ob 16. uri.

❖ **ZCPZ iz Trsta** vabi udeležence pevskega seminarja na Dobrni na skupno vajo, ki bo v četrtek, 9. novembra, ob 20. uri v Finžgarjevem domu na Opčinah.

❖ **SV. MAŠA ZA DUHOVNE POKLICE IN ZA MLADINO** bo v četrtek, 9. novembra, ob 18. uri v Barkovljah. Slovenska Vincencijeva konferenca in Klub prijateljstva vabita k udeležbi vernike iz vseh župnij.

DAROVI

Za otroke v Ajdovščini: L. Šorli 20.000 lir.

Za sovojenjsko sekcijo SSK: somišljenika iz Peči po 50.000 (skupaj 100.000 lir).

Za Pastirčka: Katrin Komjanc, Števerjan 10.000 lir.

V počastitev spomina dr. Iva Komjanca darujeta sestri Mihelangelji za bosanske otroke Emil in Tayma Lenchi 400.000 lir.

Gabrje: za cvetje O.D.P. 10.000 lir.
Peč: za slovenske misijonarje N.N. 100.000 lir.

ZAHVALA

Misijonski krožek pri cerkvi sv. Ivana v Gorici se iz srca zahvaljuje vsem velikodušnim darovalcem za nedeljski srečolov v prid misijonom.

ČESTITKE

❖ Goriška skavtska družina se veseli z Valentino in Matejem, ki se jima je rodila Veronika.

❖ Slovenski goriški skavti čestitajo dolgoletnemu načelniku Mauru in ženi Nevji ob krstu tretje hčerke Jasne. Obilen božji blagoslov naj jih spremlja še naprej.

❖ Slovenska Skupnost krščanskega življenja in skupnost Stelle Matutine čestitata Mauru in Nevji ob krstu male Jasne.

K svojemu Gospodu je odšla

Elda Ferfaglia Ferletič

v 62. letu starosti

Žalostno vest sporočajo soproj Miloš, brat Andrej, svaki, svakinje, nečaki in sorodniki.

Pogreb bo v četrtek, 2. novembra, ob 14. uri v župnijski cerkvi v Doberdolu. Odhod iz mrtvašnice civilne bolnice ob 13.30.

Gorica-Doberdob, 31.10.1995

Sodelavce in dopisnike prosimo, naj pošiljajo članke najkasneje do ponedeljka zvečer, obvestila pa do torika opoldne. Tržaške sodelavce prosimo, naj pošiljajo prispevke na tržaško poduredništvo.

Uredništvo

KATOLIŠKA KNJIGARNA - GORICA

V razstavnih prostorih naše knjigarne bo v petek, 3. novembra, ob 18. uri predstavitev knjige

Branka Marušiča

Z zahodnega roba

O delu bo spregovoril univ. prof. Jože Pirjevec.

Vljudno vabljeni!

KATOLIŠKA KNJIGARNA - GORICA

Vljudno Vas vabimo na odprtje razstave v petek, 10. novembra, ob 18. uri.

Svoja dela bo razstavljal slikar

Boris ZULJAN

Umetnika bo predstavil kritik Joško Vetrh.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ ŽUPNIJA SV. ANDREJA APOSTOLA

Ob 20-letnici smrti umetnika Toneta KRALJA

in ob 30. obletnici njegove poslikave štandreške cerkve.

Nedelja, 12. novembra, ob 17. uri župnijska cerkev v Štandrežu

Sodelujejo: prof. Dimitrij Rejc (orgle), prof. Verena Koršič-Zorn, vokalna skupina Resonet iz Trsta (pod vodstvom Aleksandre Pertot).

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Odgovorni urednik:

Andrej Bratuž

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva Riva Piazzutta 18 - Gorizia - P.I. 00480890318 Tiska: Tiskarna Budin Riva Piazzutta 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglesi in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možno so sestave z več enakimi velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član:

ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV